

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1236

ЗАБАВНИК

4
динара

5.9.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

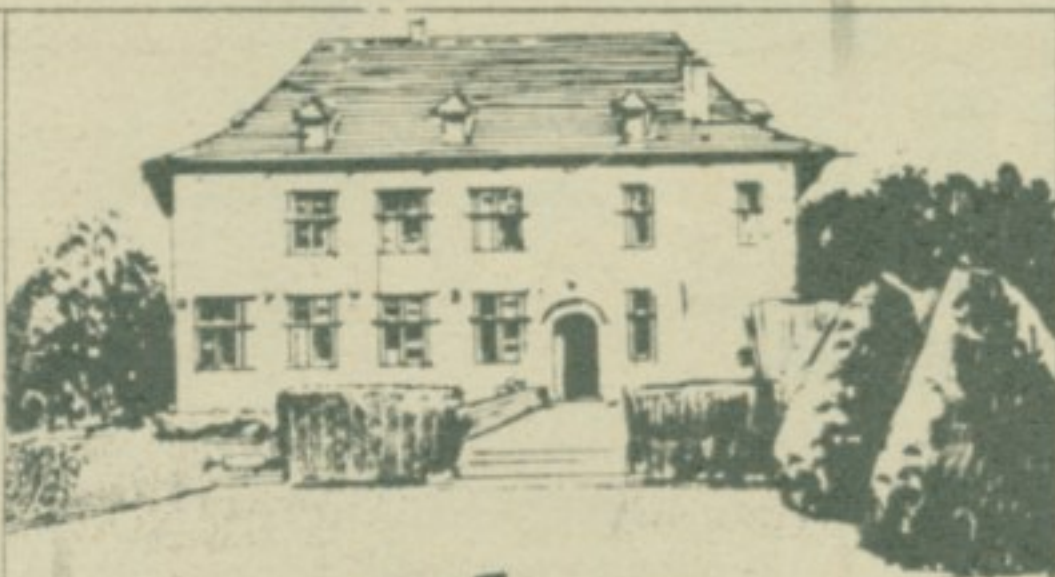
Ripley

Веровати или не!

Ени
Џонс-Елиот

ИЗ СМИТ
КАУНТИЈА
(САД)
РОДИЛА
СЕ
С ВРКОВИМА
А
КАД ЈЕ
ИМАЛА
2 ГОДИНЕ
ИЗРАСЛА
ЈОЈ ЈЕ
И БРАДА.

ЗАМАК ОЛОБЕК

У ФРАНЦУСКОЈ
БИО ЈЕ ПОТПУНО
ОБНОВЉЕН 1939.
АЛИ СУ
ПРИ ТОМЕ САЧУВАНА
ТРИ МЕТКА КОЈА СУ
СЕ ЗАРИЛА У ЊЕГОВО
ПРОЧЕЉЕ ЗА
ВРЕМЕ
ФРАН-
ЦУСКЕ
РЕВОЛУ-
ЦИЈЕ.

ТЕОДОР РУЗВЕЛТ

ПРЕДСЕДНИК
СЈЕДИЊЕНИХ
АМЕРИЧКИХ
ДРЖАВА
ОД 1901. ДО 1909.
И ПОРЕД СВИХ
ПОСЛОВА
НАЛАЗИО ЈЕ ВРЕМЕНА
ДА СВАКОГ
ДНА
ПРОЧИТА ПО
2 КЊИГЕ.

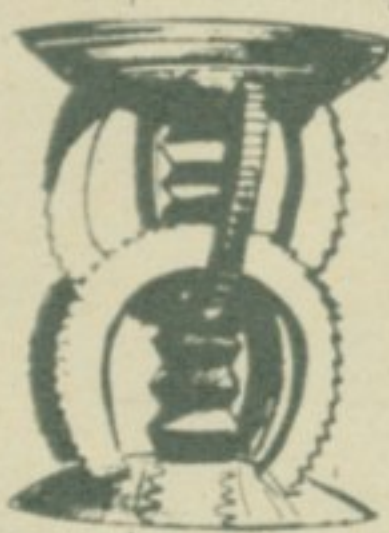
ИСПУЊЕНА
КОЖА УГИНУЛОГ КОЊА

СТАВЉАЛИ СУ НЕКАД НЕКИ
СИБИРСКИ НАРОДИ НА УЛАЗУ
У СВОЈА СЕЛА
ВЕРУЈУЋИ ДА ЋЕ ТАКО
СПРЕЧИТИ ДОЛАЗАК ДЕМОНА.

ОВАЈ
Камени мост

У БУГАРСКОЈ,
БАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

РЕЗБАРЕ-
НЕ
СТОЛИЦЕ
У
НИГЕРИЈСКОМ
ПЛЕМЕНУ
ИБОС
ИЗРАЂУЈУ
СЕ ОД
ЈЕДНОГ
КОМАДА
ДРВЕТА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● за време миграције птице се-
лице потроше огромну енергију
и изгубе до једне петине своје
тежине. Просечна брзина њихо-

вог лета је 50 до 100 километара
на час а висина од 150 метара
(врапци) до 6000 метара (цинов-
ски кондори са Анда).

● од хране коју поједу зависи
колико ће домаће животиње по-
пити воде на дан. Ако је храна
сува коњ ће попити 45 до 60 ли-

тара, во 50 до 70 а овца 6 до 8
литара. Ако су на паши коњу ће
бити потребно 15 до 18 литара,
волу 20 до 30 а овци 2 до 3 литра

● на зидовима ископина у Егип-
ту и Вавилону као и на фреска-
ма у Помпеји, може се видети
цртеж возила које веома много
подсећа на бицикл.

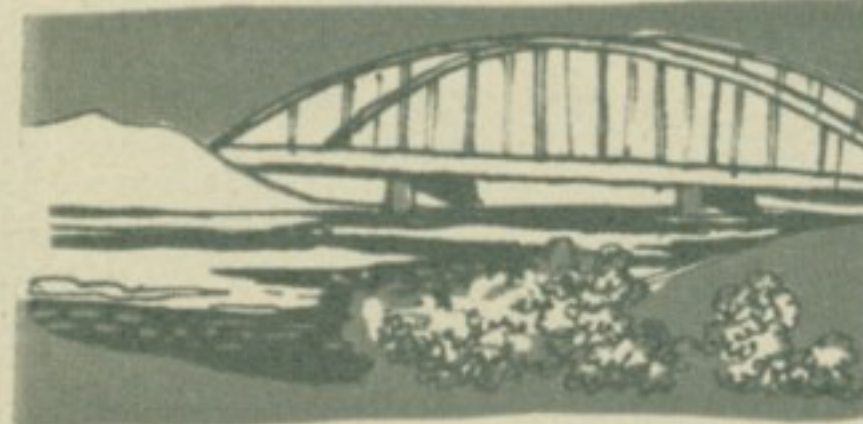

● најстарији сачувани образац
писма је такозвани „Присов па-

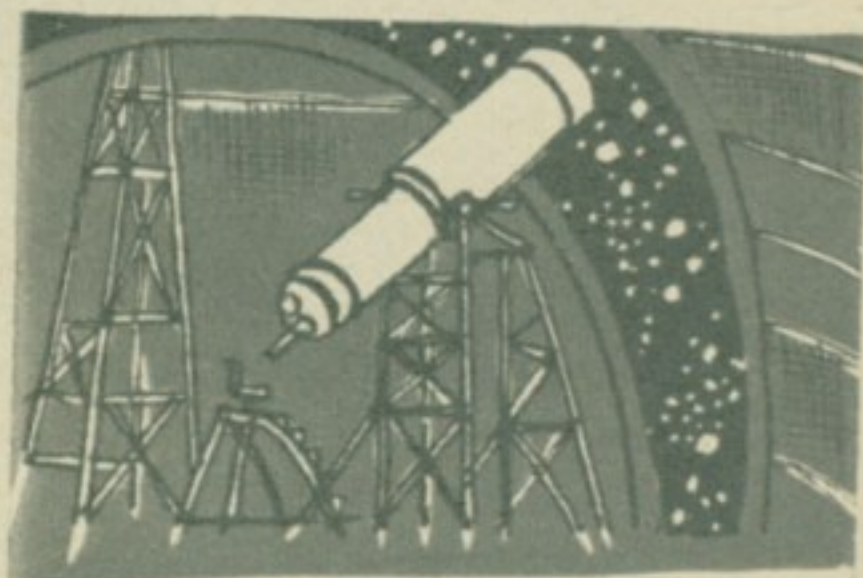
пирус“ који се чува у Цариград-
ском музеју. Папирус је стар
око шест хиљада година.

● наука која се бави рекама зо-
ве се потамологија а име је до-
била од грчке речи „потамос“ —
река.

● недавно је купола на згради
Опсерваторије у Гриничу пот-
пуно обновљена и обложена ста-
кленим влакнима да би била
отпорна на временске прилике
и пожаре. Сама купола висо-
ка је 7,62 метра, пречник јој је
11,7 м и у њој је поново смеш-
тен телескоп пречника 711 мм
(први пут је инсталиран 1895.
године). Један рам од челичних

цеви чини основу хемисферич-
не куполе а спољна облога из-
рађена је ручно од пластичних
елемената појачаних стакленим
влакнима. Основа куполе има
заварени прстенасти носач ко-
ји држи целу структуру на 20
точкова. Окретање, куполе ар-

ци се помоћу зупчаника а по-
кретање помоћу два електрична
мотора од три четвртине једне
коњске снаге што омогућава
пун окрет ове 12 тона тешке
куполе за свега три минута.

● прва индустријска производ-
ња воћних сокова почела је
1890. године у Швајцарској.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ВРЕМЕ ЈЕ К'О ПОРУЧЕНО
ЗА ПУШТАЊЕ
ЗМАЈА!

ШТА ТО
ВРЕДИ
КАД ГА МИ
НЕМА-
МО!

ЗНАМ КАКО
ЋЕМО ДО ЊЕГА
ДОЋИ!

АЛА ЛЕТИ...
К'О СОКО
СИВИ!

ИДЕМ ДА
ПОЗОВЕМ
УЈКА ПАЈУ!

ТРАС

УЈКА ПАЈО,
ДОЋИ ДА ВИДИШ
НАШЕГ
ЗМАЈА!

ЈА САМ МИСЛИО
ДА НЕМАТЕ
ДОВОЉНО ПАРА
ДА ГА КУПИТЕ!

ЗУМ

КУПИО
НАМ ДЕДА
СТАЈА!

ШТА?
ОН?
НИСУ ТУ
САСВИМ
ЧИСТА
ПОСЛА!

ЕНО
ГА...

ИЗДАЈНИК ДОЛИЈАО

УСТАШКИ
АГЕНТ СЛАВКО ШТИМАЦ
ТРАЖИО ЈЕ НА СВЕ СТРАНЕ
ПОЗНАТОГ ДИВЕРЗАНТА
ВАЛТЕРА. СРЕО ГА ЈЕ КАД
ЈЕ НАЈМАЊЕ ОЧЕКИВАО...

Једног прохладног новембарског дана 1943. године, путем који води од Сарајева према Високом ишла су четири немачка војника. Корачали су полако. Најкрупнији од њих забављао је остале духовитим досеткама па су често застајали и смехом давали одушка ведром расположењу.

Изненада, у близини места Љешева, путем од Сарајева, појавио се путнички аутомобил. Брзо је сусстигао веселе Немце. Уместо да пропусте аутомобил, војници су га зауставили.

СУСРЕТ НА ДРУМУ

Војници са шмајсерима на готово опколили су аутомобил. Кроз прозор се промолила глава човека средњих година, с претећим изразом на лицу.

— Зашто ме заустављате?

— Исправе! — мирно је рекао онижи Немац.

Човек га је гунђајући послушао. Немац је неколико тренутака разгледао документа, а онда је значајно погледао остале војнике и кратко рекао:

— Он је!

Крупни Немац је нагло отворио врата с друге стране аутомобила.

— Изиђите напоље! — Био је уљудан, али одлучан. — И ви, такође! — обратио се шоферу.

Уз буру протеста путник

— Не можете тако са мном! — протестовао је путник, али се Немци на то нису обазирали

је изишао објашњавајући да он није било ко и да с њим не може тек тако да се поступа. Заклињао се да ће се обратити њиховој командантури и да ће их стићи казна. Машући рукама, понављао је питање да ли знају ко је он.

— Знамо, али имамо наређење да вас спроведемо — одговорио је крупни Немац.

Учинио му се готово невероватним да је човек пред њим, лица искривљеног од беса и рукама које тако глупо млатарају, чувени шеф усташких агената у Сарајеву Славко Штимац. Гледао је у његове руке које су многим комунистима поломиле кости у затвору. Чак је створио сопствени метод ломљења „ала Штимац“!

Кад је на леђима осетио цев шмајсера, Штимац је, већ покорно и нижим тоном, упитао:

— Смем ли бар знати ку да ме водите?

Одговор га је скаменио. Зар они стварно мисле да иде с њима у Фојницу! Покушао је да им објасни да су у Фојници партизани, али су Немци били неумољиви. Штимац није имао куд. Пошао је...

Два месеца пре овог до-

гађаја у Сарајево је поново дошао познати партизански диверзант Владимир Перић Валтер. Његово присуство у граду соколило је родољубе.

ПРЕТВОРИЋУ ГА У МРЉУ!

Немци су се прибојавали Валтера. Никад нису успели да сазнају где ће искрснути, шта ће разорити.

Шеф усташких агената Славко Штимац смртно је мрзео Валтера. При самом помену Валтеровог имена добијао је праве нападе беса, викао, претио:

— Нека ми само падне шака! Направићу од њега мрљу!

Штимчеви злочини сваким даном бивали су све већи. Није ни слутио да је те јесени 1943. године Валтер мислио о њему.

Валтера је забрињавало и то што је Штимац био на трагу многим комунистима у Сарајеву, а није презао ни од најпрљавијих уцена, врбовања, претњи и хапшења породица оних које је прогањао. Валтер је донео одлуку: Славко Штимац мора бити убијен!

У једном од писама упућених тих дана Врховном штабу, Валтер је описао

Владимир Перић Валтер

рад илегалца из Брезе и Високог и напоре на јачању организације у Зеници, али није поменуо свој план о ликвидацији Штимца. Желео је прво да га добро разради и обезбеди потпуни успех акције.

СУТРА ДОЛАЗИ

Сарајевски илегалци почели су непрекидно да прате Штимца. Запазили су да је крвник често одлазио у околину Сарајева, а најчешће у Високо. Преко Марка Шакића, котарског предстојника у Високом, иначе комунисте сазнали су да Штимац тамо набавља кожно одећу и обућу.

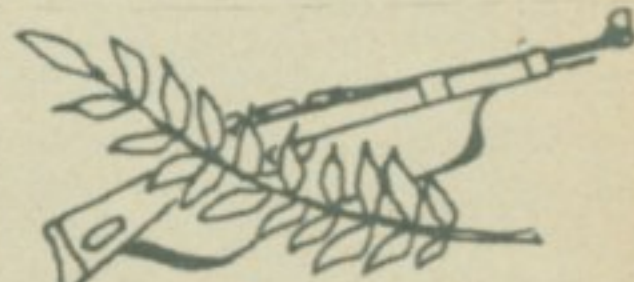
Посете Штимца Високом постале су у октобру све

чешће. Валтер је решио да са групом илегалаца сачека шефа усташких агената на усамљеном месту на путу за Високо и ухвати га живог. Наручио му је ишло и то што је Штимац на та своја кратка путовања одлазио без пратње.

У новембру је Марко Шакић добио задатак да преко везе јави Валтеру кад ће Штимац кренути у Високо да набави робу. Шакић је то лако могао да сазна јер је агент свој долазак најављивао трговцима. Истовремено, Валтер је наложио свом блиском сараднику Звонку Грпцу да житно набави четири немачке униформе, по могућству обичне, војничке.

После неколико дана илегалци су добили униформе. Све је било спремно за акцију. Чекало се само на обавештење Марка Шакића. Убрзо је стигла и порука: „Штимац сутра долази у Високо да купи обућу“.

Акција хватања шефа усташких агената могла је да почне.

Четири немачка војника који су зауставили Штимчев аутомобил код Љешева били су Владимир Перић Валтер, Звонко Грбац, Смајо Манцука и Ацо Амброжић.

На путу за Фојницу Штимац је још веровао да је у питању неки неспоразум, али кад је доведен међу партизанима и када му се крупни Немац представио као Валтер схватио је да је ухваћен и да му више нема спаса. Пре стрељања признао је сва злодела и одао све акције које припрема полиција против комуниста у Сарајеву.

Ђ. П.

Врело жито пресијавало се као злато на јутарњем сунцу. Уским путелима промицао је понеки човек, деца су изводила говеда на пашу. Село Лички Осредак живело је својим животом, као и обично. Овде су ти јунски дани 1941. године изгледали мирни.

Додуше, покатак су допирали гласови о усташким зверствима у околини, али се то људима чинило тако далеко. Кад ти гласови учешташе, нека се зебња поче увлачити људима у срце.

И почело је тог сунчаног јутра, 29. јуна...

И ДО НАС СУ СТИГЛИ

У кући Симе Грбића сви укућани били су већ на ногама кад бану њихов сусед. Усплахирен једва је проговорио:

— Људи... покољ...

Укућани се немо згледаше. Нико да се помери. Неко понуди суседу трножац. Овај се мало прибра и исприча им да су претходног дана усташе упале у оближње село Крушковачу. Убијали су и пушкама и поштољима, клали камама...

— Значи, и до нас су стигли! — Симо погледа укућане. — Спремајте се! Овде не остајемо ни за живу главу!

— А куда ћемо — успротиви се његова жена. Она никако није желела да напусти кућно огњиште. — Ви, мушкарци, идите! А ја са децом остајем. Неће ваљда нас, нејаке.

Женине речи изгледале су убедљиве, али је Симо ипак тешка срца пристао да она и деца остану у кући.

Са братом и суседом обишао је све куће у засеку Грбићи и упозорио људе да ће усташе вероватно још у току дана доћи у село.

Мушкарци су одлучили да се склоне у Кордину драгу која се налазила на неколико километара од села. Обрасла густим растињем, ван путева и стаза, послужила им је као добро скровиште.

НИЈЕ САЧЕКАО ОДГОВОР

Људи су седели неми и забринути. Свако је мислио шта се дешава у селу. Хоће ли иког затећи кад се врате? Веровали су да ће до мрака моћи натраг. Како су чули, усташе се нису дуго задржавале у селима.

Симо је с времена на време устајао и нервозно шетао. Нешто га је гонило да оде у село и види шта се тамо збива. Али, ако крене он, кренуће и остали а то би било опасно. Могли би да налете на усташе. Морао је да измисли неки разлог, довољно уверљив, и да сам пође.

— Усташе могу да остану

ПОГУБЉЕНИ ЈЕ ОСТАО ЖИВ

Покушао је да се задржи на ивици јаме. А тада му се замаглоло пред очима. Пресамитио се и суновратио у повор.

у селу и неколико дана. Ми немамо хране, а ваља и јести — говорио је већ полазећи. — Моја кућа је најближа. Одох ја да донесем нешто...

Одговор није ни сачекао. Потрчао је уз стрми обронак. Кад је изишао из драге окренуо је пречицом преко камењара. Већ је видео и кровове свог засека. Прескочио је мали зид од насланог камења којим је била ограђена нека њивица и — улетео право у наручје усташама.

— Охо! Долетела нам птичица! Значи, ту си! А ми мислили нигде мушке главе у Грбићима — подругивали су се.

Симо није ни успео да се поврати од изненађења а по њему су већ почели да плуште ударци. Лежећи на земљи, покушавао је да заштити главу рукама. Преклињао је своје мучитеље да престану. То као да их је раздраживало и ударци су постајали жешћи. Престали су да га туку тек кад је стигла још једна група усташа. Гонили су пред собом неколико мушкараца из других заселака.

Симо је устао и затетурао се. Низ поднадуло лице текла му је крв. Потерали су га заједно са осталима. Одједном приметио је да не иде путем већ према оближњој шуми. Тек после неколико тренутака он се сети... Јама!

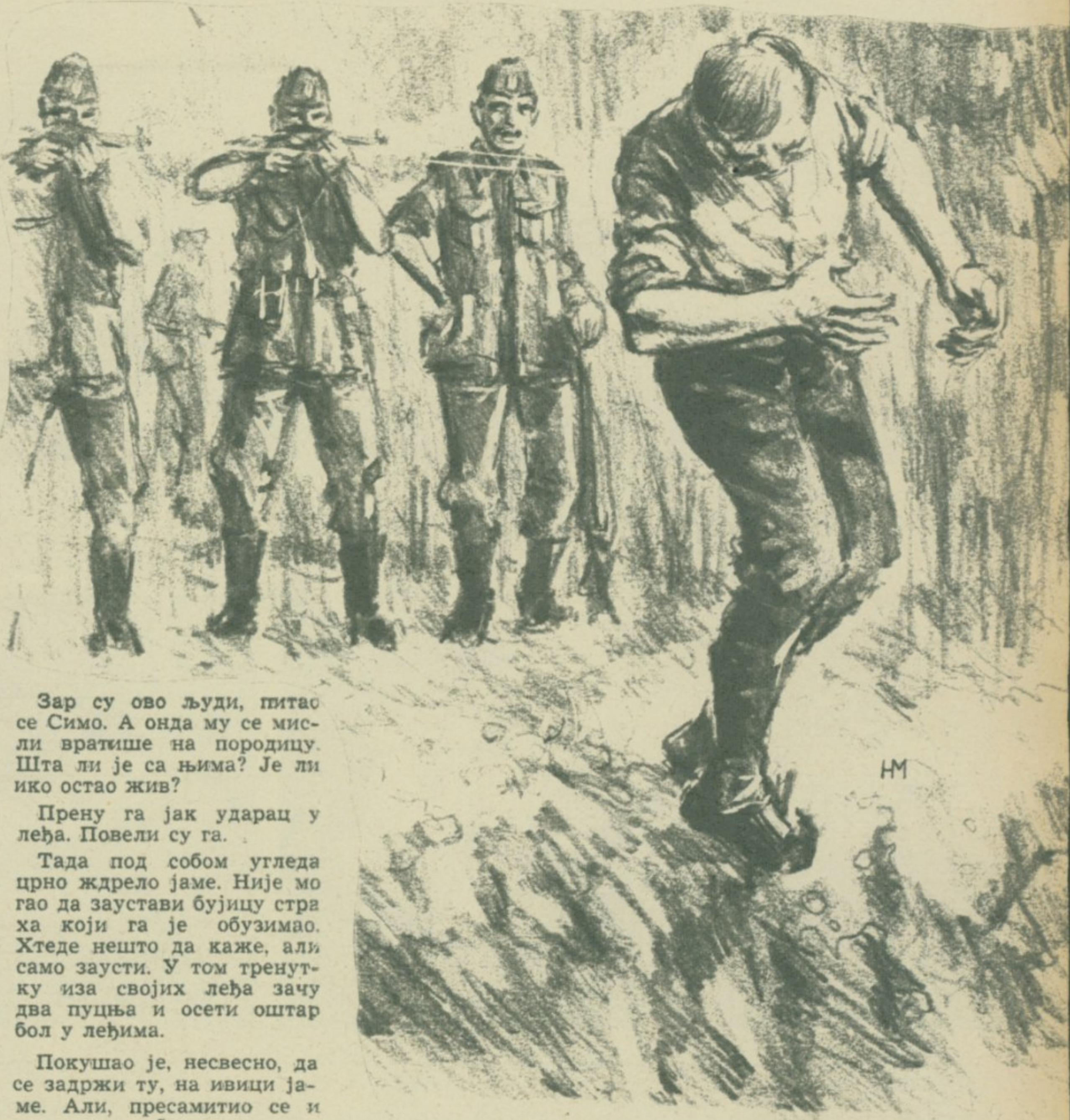
— Људи, па они нас воде према Качетини — узвикнуо је.

Симин узвик разбеснео је усташе. Нови талас удараца осу се по леђима већ изубијаних људи. Један је успео да искочи из гомиле. Почео је да бежи. Двојица усташа су га стигли. Оборили су га и почели бесмучно да ударају ножевима по немоћном телу...

ОСУЂЕНИ НА СМРТ

Симо се стресе. Ево их пред Качетином.

Осуђени на смрт стајали су оборене главе. Одавде повратка нема. А крвници су се довикивали, смејали...

Зар су ово људи, питао се Симо. А онда му се мисли вратише на породицу. Шта ли је са њима? Је ли ико остао жив?

Прену га јак ударац у леђа. Повели су га.

Тада под собом угледа црно ждрело јаме. Није могао да заустави бујицу страха који га је обузимао. Хтеде нешто да каже, али само зауст. У том тренутку иза својих леђа зачу два пуцња и осети оштар бол у леђима.

Покушао је, несвесно, да се задржи ту, на ивици јаме. Али, пресамитио се и полетео у дубину.

Још је био при свести кад се нашао на дну. Никакав бол није осећао. Чуо је још један пуцањ а онда је од удараца тела друге жртве изгубио свест.

Кад је дошао себи покушао је да се помери. Од лешева који су лежали преко њега није могао ни да се помакне. Осећао је крв под рукама, лежао је у њој.

Требало му је времена да савлада страх и покушао да се ослободи језивог терета. С напором је померио руку. А онда и другу. Никад се нећу извући из ове таме, мислио је.

Чинило му се да је прошла читава вечност док се није извукао испод лешева. Тада је кренуо горе, ка светлости.

Срећом, „зидови“ јаме били су обрасли жбуњем а понегде је штрчала избочина каквог камена. Ни сам није знао колико се дуго пео. Већ на измаку снаге, стигао је до врха.

Још један замах и нашао се пред заслепљујућим сунчевим зрацима. Још један, помислио је и поново га обузе страх. Шта ако оне звери нису отишле?

Упркос страху, почео је да пузи. Што даље од овог ужаса.

Несвесно, кренуо је ка кући. Хоће ли имати снаге да стигне, хоће ли затећи иког живог?

Надомак куће изгубио је свест. Кад је отворио очи угледао је своју снаху. Опет је био дан.

— Ђуко, ја сам жив! — тихо је проговорио. — Жив сам, Ђуко!

А онда је поново утонуо у мрак.

Л. СРЕДАНОВИЋ

Б. Ћурица

ПОБЕС- НЕЛА ПОНОР- НИЦА

**ПРОЛАЗИЛИ СУ ЧАСОВИ
А БУЈИЦА ЈЕ И ДАЉЕ БЕСОМУЧНО
ЈУРИЛА КРАЈ ПОЛА ХОМАНА
И ЊЕГОВИХ ДРУГОВА. ВЕЋ СУ ГУБИЛИ
НАДУ ДА ЋЕ СЕ ИЗВУЋИ.**

Четворица минера шћућуре-
на у мраку један крај дру-
гог ослушкивали су тутња-
ву воде.

— Још надолази! — промрмљао
је један. — Нема никакве наде да
се извучемо одавде!

— Не смемо се тако лако пре-
дати! — зачуо се глас другог. —
Ево! Нашао сам парче чоколаде.
Поделићемо је...

Већ неколико сати стајали су ту
непомични, главом додирујући
камени свод. У даљини се чула
хука. Вода је незадрживо расла
и за пола сата достигла висину
око три метра.

Пол Хоман и Боб Дјурант, са
погледао на сат. Већ дванаест са-
ти били су одсечени. Осетио је
неописив страх али није хтео да
покаже. Парченце чоколаде које
је пронашао у џепу је све што су
имали од хране. Хоће ли ми ово
бити последњи залагај, питао се
Пол.

Пол Хоман и Боб Ђурант, са
још двојицом својих другова, Цин
Стрејном и Рендал Мастерсоном,
тог кишног дана враћали су се с

посла. Било је то 25. фебруара
1975. године у близини Блумин-
тона, у Индијани.

ПРОВАЛА ОБЛАКА

Киша се ускоро претворила у
праву провалу облака. Морали су
негде да се склоне.

Пол и Боб су добро познавали
овај крај.

— Склонимо се у пећину док
невреме не престане — предложио
је Пол.

— Показаћемо вам где смо се
Пол и ја скривали кад смо били
деца — радосно је узвикнуо Боб.

Та пећина представљала је пра-
ви лавиринт подземних пролаза и
ходника.

Цин и Рендал нису познавали
овај крај, јер су се недавно досе-
лили, па су се ослонили на сво-
је другове.

Прошло је двадесет минута от-
како су ушли у пећину када је
Пол викнуо да стану.

гурно разбила о зидове пећине или
подводне стене.

Боб је први проговорио. Није
желео да размишља о смрти. Хтео
је да орасположи своје другове па
је почео да им прича вицеве. Сме-
јали су се иако им није било до
смећа. Вода им је већ допирала
до чланака. Пола је обузимао све
већи страх. Више није могао да
издржи. Почео је да јадикује:

— Имам четворо дивне деце и
жену. Шта ће они без мене?

Онда је Боб почео да прича о
несташлицама свог сина и кћерке.
Ма колико се трудио да не раз-
мишља о смрти, што је време ви-
ше одмицало и Боба су обузеле
зле слутње. Зар више неће видети
своју децу како му трче у сусрет
кад се враћа с посла и раздрага-
но узвикују: „Тата!“ Сузе су му
наврле на очи. Био је срећан што
због мрака нико не може да их
види. Није желео да остали при-
мете колико га је страх савладао.

Рендал је упалио своју лампу и
погледао на сат.

— Знате ли да смо већ петнаест
часова у пећини?! — запањено је
узвикнуо.

ЦИН СЕ ОКЛИЗНУО

Иако су били промрзли, сан је
почео да их хвата. Једини Пол
није могао да заспи. Проклињао
је себе, сматрајући да је он крив
што их је ово задесио. Јер, он је
предложио да се овде склоне. Од-
једном је зачуо плусак воде и уз-
вик:

— Држ'те ме!

Пол је брзо испружио руке и
почео да пипа по мраку. За то
време и друга двојица су се раса-
нили и упалили лампе. Угледали
су Цина, лица искривљеног у бол-
ну гримасу, како грчевито поку-
шава да се задржи на испусту.
Сва тројица су га чврсто ухвати-
ла и нагло повукла. Био је сада
на сигурном, али потпуно исцрп-
љен и мокар. Пол се, можда због
гриже савести, понашао заштит-
нички. Скинуо је своју радну ко-
шуљу и натерао Цина да је обуче.

Пролазили су часови а бујица је
и даље бесомучно јурила крај
њих. Губили су наду да ће се из-
вући.

А онда је Пол упалио лампу и
одушевљено викнуо:

— Хеј! Вода се повлачи!

Понорница је и даље бесно ху-
чала али је њен ниво доста опао.
Цин је погледао на сат: био је 26.
фебруар, два часа поподне. Два-
десет седам сати нису видели
светлост дана!

— Чујете ли? — промуцао је
Пол.

Из даљине су допирали гласови
и зрачак светлости. Спасиоци! То
им је вратило снагу.

— Овде смо! Овде! — викао је
Пол. — Долазимо!

Ниво понорнице је толико опао
да су могли да напусте испуст и
загазе у реку. Вода им је допирала
до рамена. Иза једног угла су-
дарили су се с групом спаса-
ца.

— Напољу је читав дан и ноћ
пљуштало к'о из кабла! — рекао
је један од спасаца.

— Како сте знали да смо овде?
— питао је Боб.

— Неко од ваших другова је
видео да сте кренули према пе-
ћини. Пошто нисте стигли кући,
јутрос рано пошли смо да вас
тражимо.

С. И.

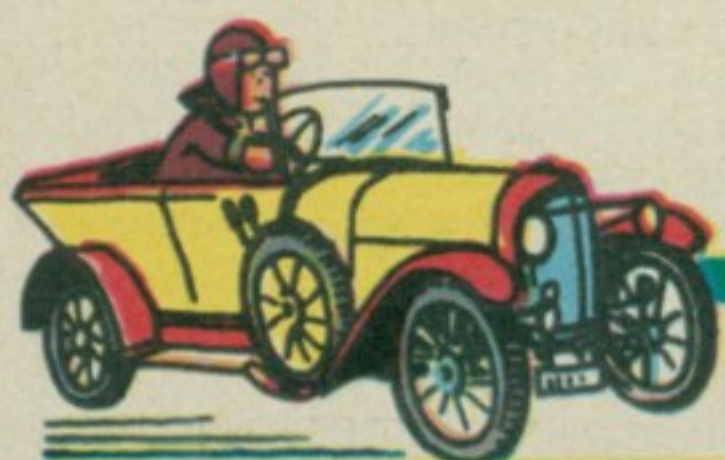
— Чујете ли? Вода!

Киша је тако лила да се по-
точић који је пролазио кроз пе-
ћину брзо претворио у набујалу
реку. Боб је одједном, ужаснут,
повикао:

— Бујица надире! У оном ход-
нику се налази испуст на зиду
пећине. Трчите тамо!

НА СПАСОНОСНОМ ИСПУСТУ

За неколико секунди сва четво-
рица су се нашла на испусту. Чу-
ла се заглашујућа бука. Свуда
око њих била је помрчина као
тесто. Напетост ослушкивали ху-
чање понорнице не усуђујући се
да проговоре ни реч. Бујица је
већ досегла до испуста и ледена
вода запљускивала им је ноге.
Чврсто су се ухватили за руке јер
у случају да се неко оклизне, раз-
беснела бујица би га понела и си-

НЕМАЧКА

СТАРИ АУТОМОБИЛИ

2

ТАЈ ЛУД

Поред Дајмлера, Бенца, Луцмана и Адама Опела, у производњу аутомобила у Немачкој укључило се акционарско друштво НСУ. Из хала њихове фабрике први аутомобил изашао је 1906. Производња није престајала до тридесетих година. Тада је фирма због новчаних невоља готово пала под стечај. Италијански Фиат видео је у томе добру прилику да дође до новог капитала: купио је 1929. године фабрику и у њој склапао возила НСУ-фиат.

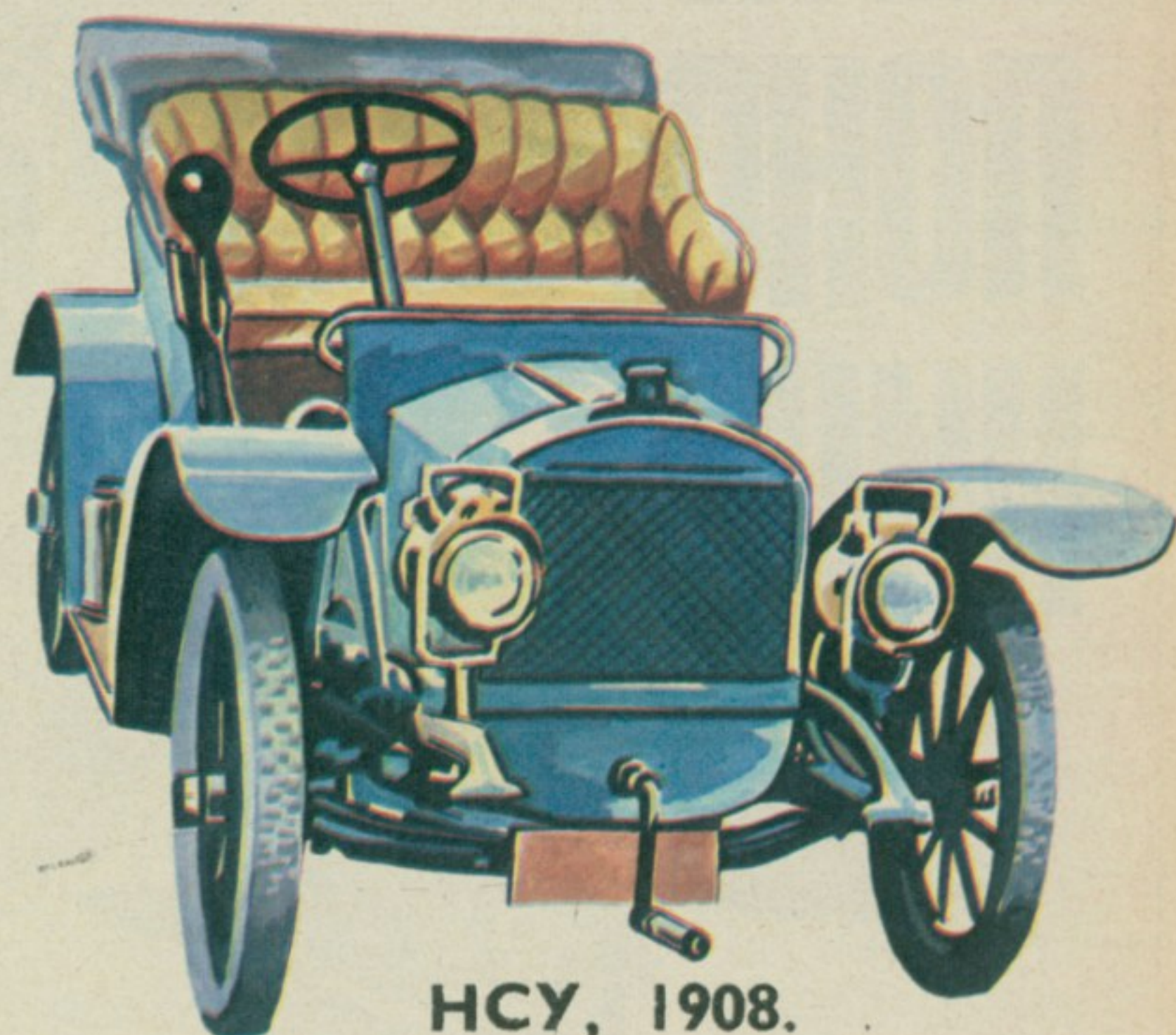
Самосталну производњу НСУ је наставио тек 1958, а славу стекао 1963. године моделом који је изложио на изложби у Франкфурту. Тим колима изазвао је праву револуцију јер је аутомобил, уместо класичног мотора с неколико цилиндара, имао мотор са само једним окретним (ротационим) клипом — оригиналним изумом Феликса Ванкела!

Године 1900. у списак произвођача аутомобила у Немачкој уписао се и Хенрих Клајер. Његова фабрика Бранабор-Верке одрекла се бицикла

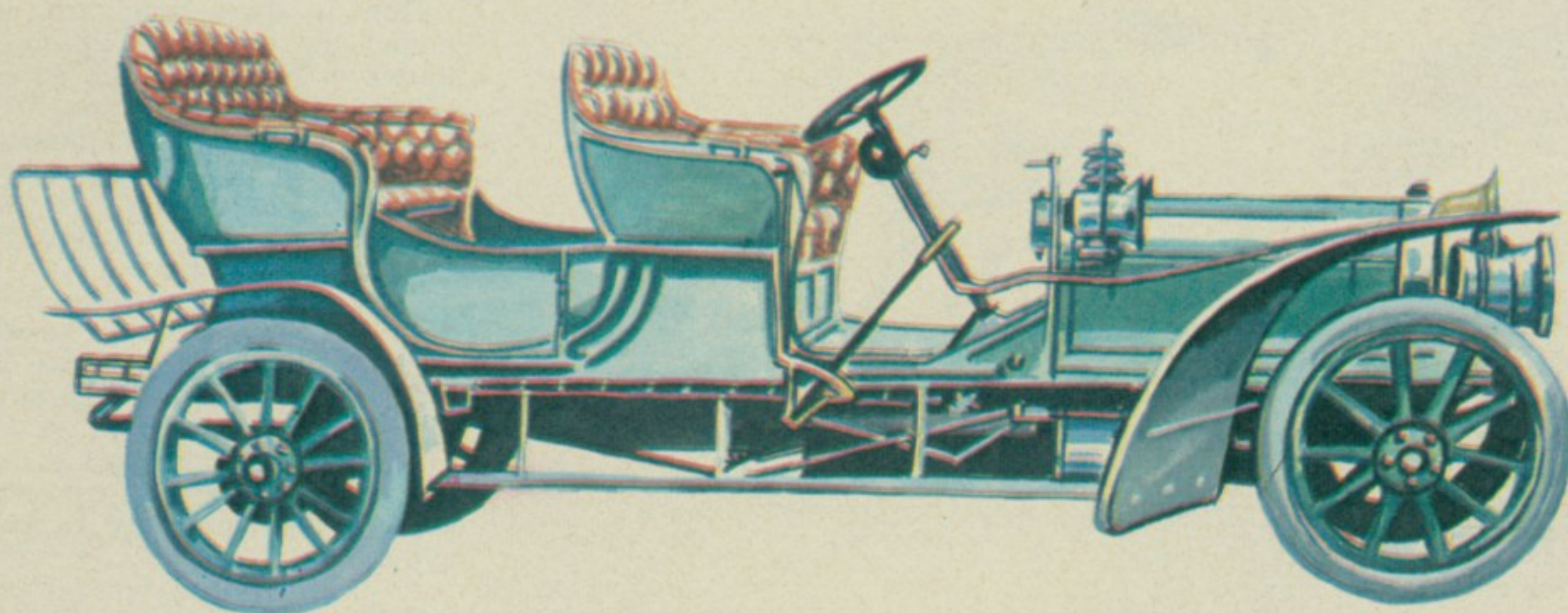
адлер да би се посветила производњи новог превозног средства. Клајер је кренуо у нови посао с много амбиција јер су његови аутомобили израђивани према оригиналним нацртима чувеног конструктора Грегоара. На жалост, у земљи у којој су суверено владали Мерцедес и Опел, Адлер није успео да се пробије упркос одличним особинама и великој лакоћи управљања, што га је у то доба сврставало у кола високе класе.

Године 1952. из Клајерове фабрике изашао је модел шампион. Имао је шасију ојачану челичним гредом, двотактни двоцилиндрични мотор од 14 коњских снага и још неколико техничких новитета, а пре свега ниску цену због које је сматран правим нарсдним колима.

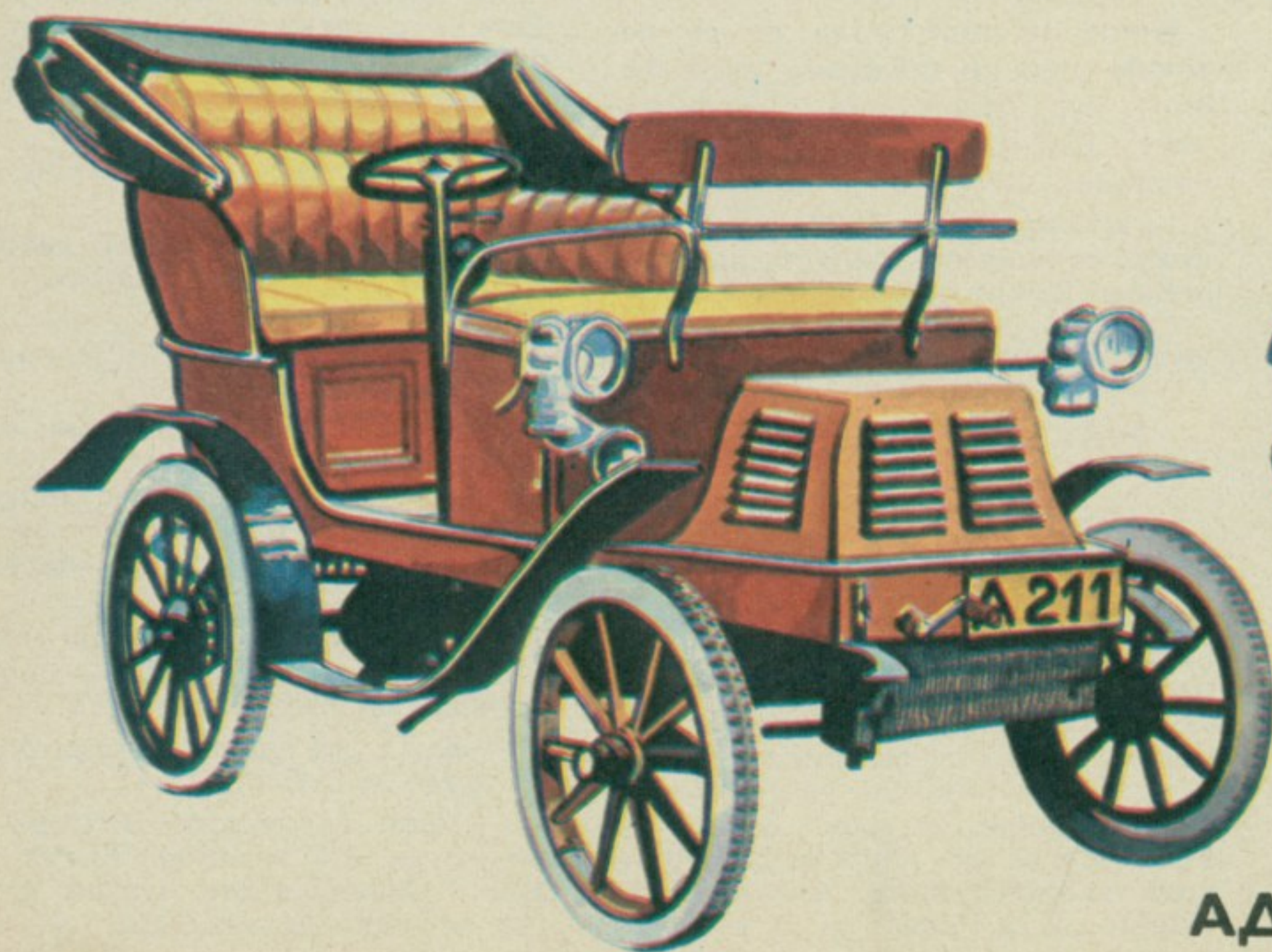
Слично као и Бранабор-Верке прошла је и фирма Дикси, само што је њен живот био краћи: економска криза у Немачкој после првог светског рата просто је збрисала! Ипак, у историји аутомобилизма памтиће се по томе што је делом и од ње настао познати BMW.

НСУ, 1908.

ДИКСИ, 1906.

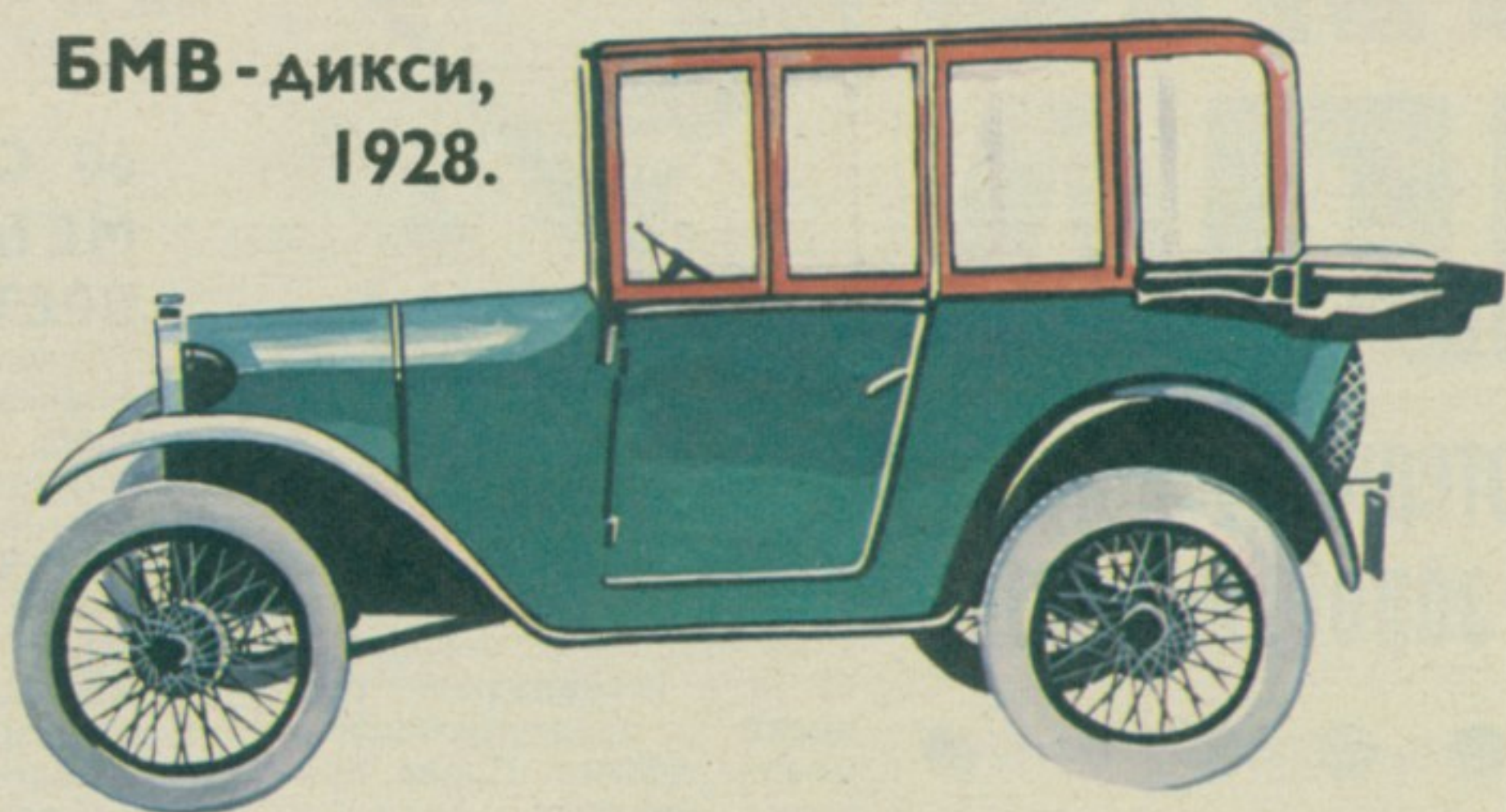
АДЛЕР, 1900.

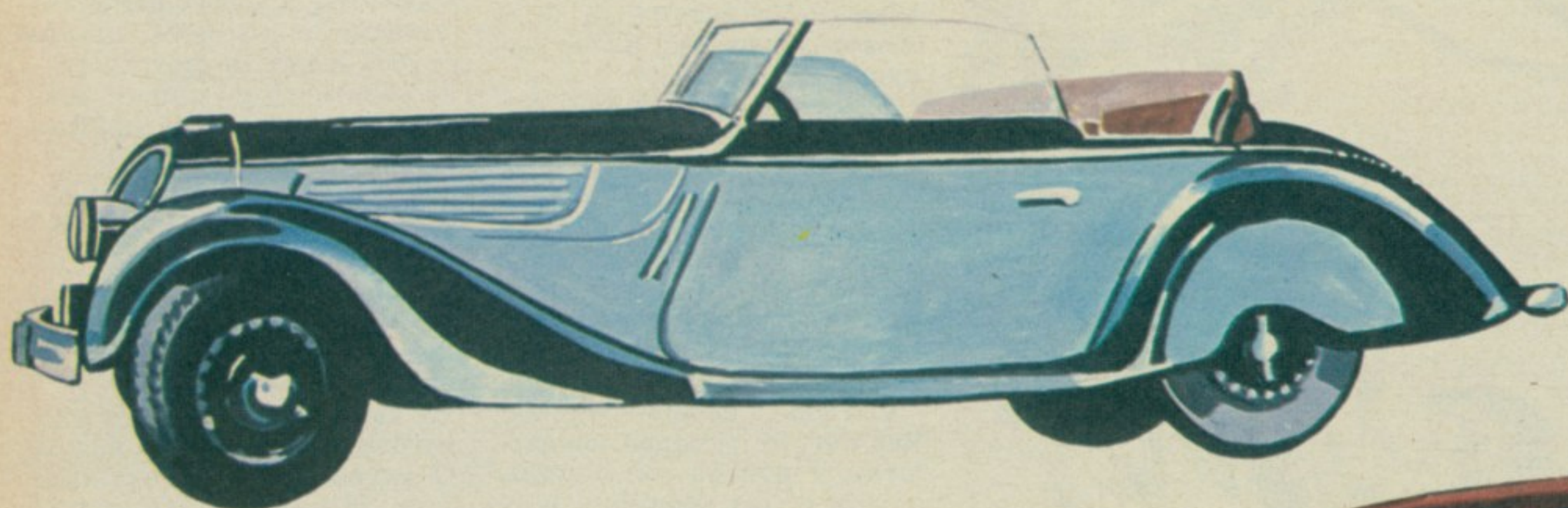
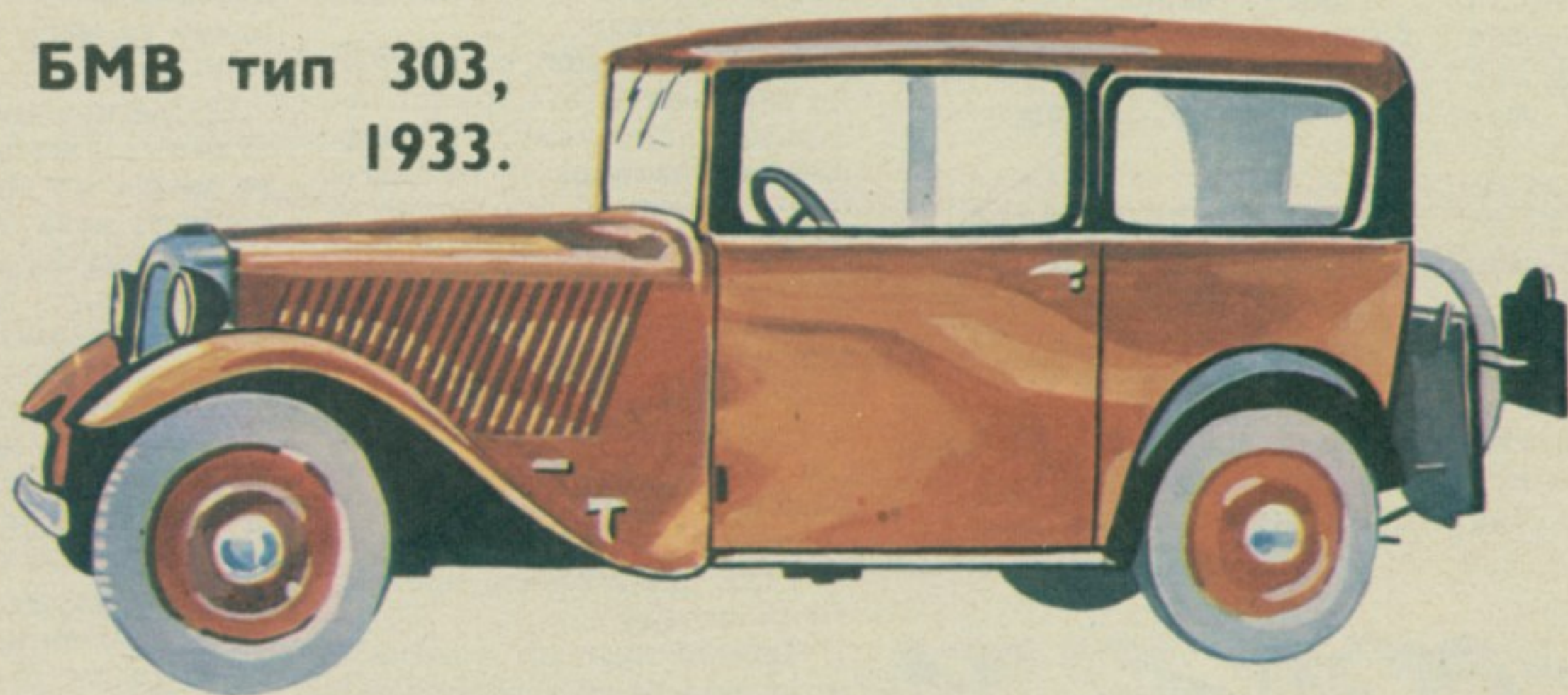
АДЛЕР
— јуниор,
1938.

И, БРЗИ БМВ

БМВ - дикси,
1928.

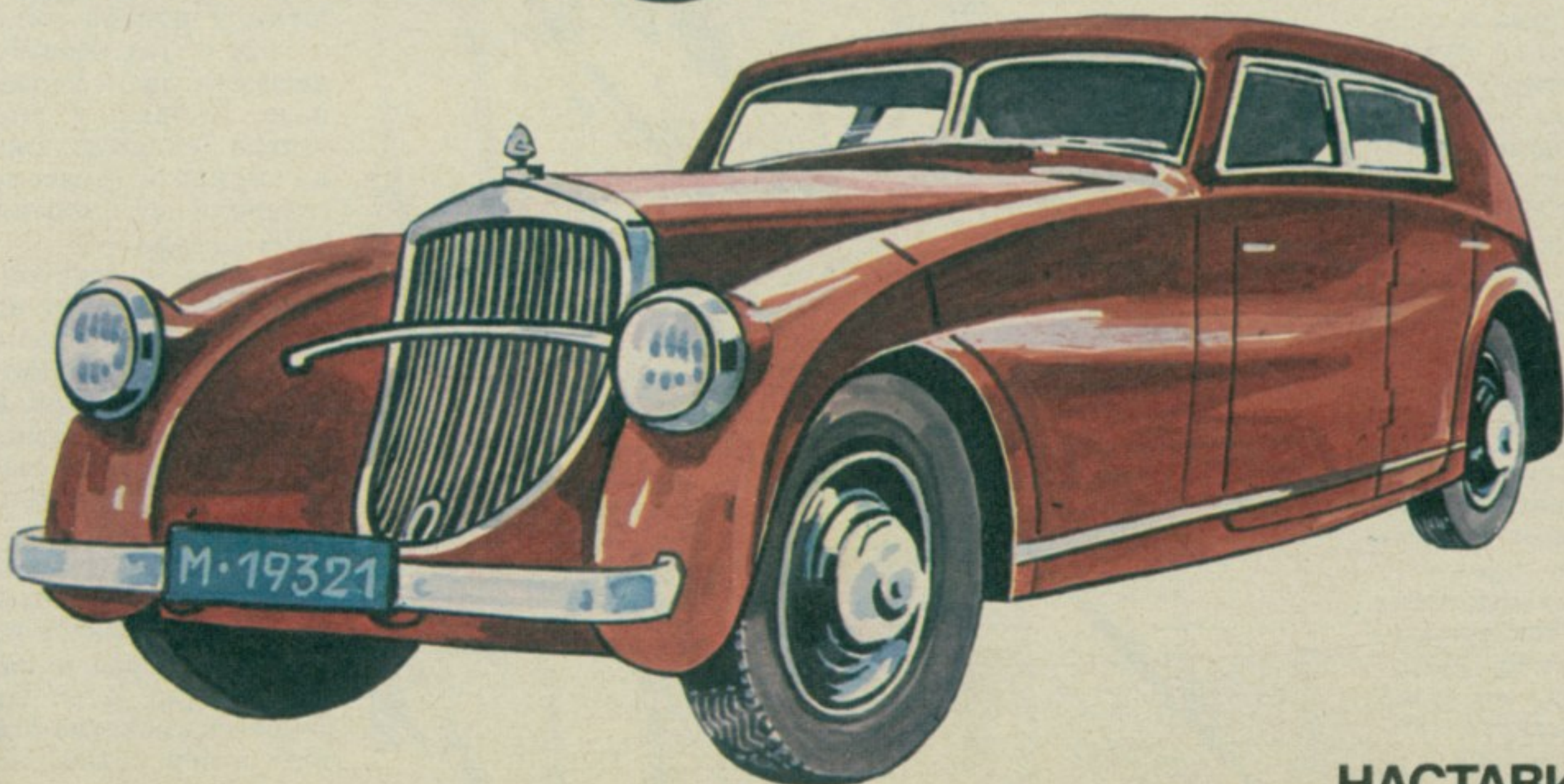

БМВ тип 303,
1933.

БМВ тип 327,
1937.

МАЈБАХ,
1933.

Једна од најпознатијих фабрика аутомобила BMW практично је настала од две фирме. Једна од њих, Фарцолтфабрик Ајзенах АГ, производила је данас толико популарни **вартбург**, друга — Дикси — модел **севен** по Остиновој лиценци. Обе су биле слабе да издрже трку са јаким BMW чије је име (скраћеница од Бајрише Моторен Верке) тридесетих година постајало све познатије.

Али тек 1932. године BMW је произвео оригинална и добра кола. Имала су мотор од 800 кубика са четири цилиндра и независно вешање точкова. Ускоро су из фабричких хала почели да излазе све бољи модели, углавном спортски. Између 1936. и 1939. године носили су ознаке 326, 327 и 328. Последња два су имала мотор с посебним простором за сагоревање и нагнуте вентиле — ово је била велика новина. После 1935. године BMW се преселио из Ајзенаха у Минхен, где се и данас налази.

Према истраживањима професора Кама конструисан је модел 328, који је постигао велики успех. После тога BMW аутомобили престали су да узбуђују свет.

Први послератни модел био је 501, произведен 1952. године. Није имао успеха због нагиздане каросерије и тешке шасије. Освежење је представљао тип 502 са мотором од 2600 кубика и осам цилиндара постављених у облику латиничног слова V.

И поред свих напора BMW да направи ново возило увек је нешто „шкрипало“. Пошто продаја никако није ишла власници фабрике су се окренули старој идеји о „народним“ — малим и јевтиним колима. Оно што су наумили то су и учинили. И претерали! Новорођени BMW 600 био је толико мален да у њему човек није могао честито ни да се помери! Тек је тип 700 оправдао наде. Продаја је кренула.

Као и многи произвођачи аутомобила данас и BMW болује од недостатка средстава. Ипак, још се одржава.

Двадесетих година производњом аутомобила почео је да се бави чувени Дајмлеров инжењер Вилхелм Мајбах. Талентовани стручњак брзо је дошао до сазнања да је боље радити за себе него за друге. Основао је фабрику и 1922. свет је угледао један његов аутомобил с мотором од 7000 кубика и шест цилиндара! Наследио га је тип V 12 који је развијао брзину од око 200 километара на час. Међутим, Мајбахова кола су достизала астрономску цену и фирма је неизбежно морала да умре.

НАСТАВИЋЕ СЕ

ВЕЛИКА БЕКСТВА

Винстон Черчил
као дописник
из бурског рата
1899. године

УХВАТИТЕ ЧЕРЧИЛА

ЖИВОГ ИЛИ МРТВОГ — ПИСАЛО ЈЕ НА ПОТЕРНИЦИ КОЈУ СУ
БУРИ ИЗДАЛИ ЗА ОДБЕГЛИМ РАТНИМ ЗАРОБЉЕНИКОМ.

Нисам ни сат провео у
ропству, а већ сам од-
лучио да побегнем —
писао је Винстон Черчил у
извештају „Морнинг посту“
22. децембра 1899. године.

Прича о Черчиловом бек-
ству из бурског заробљени-
штва објављена у овом лон-
донском листу, изазвала је
велико узбуђење. Нарочито
су Бури били узрујани, јер
за њих Черчил није био о-
пасан као ратник већ као
новински извештач.

Черчилова прича, писача
набрзину, била је прожета
осећањем победе и радости
због успешног бекства. За-
нимљиво је и то што је о-
вај храбри човек описао и
све страхове који обузима-
ју душу бегунца.

СТЕНА НА ПРУЗИ

Двадесет петогодишњи
Винстон Черчил дошао је
1899. године на ратиште Ју-
жне Африке као дописник
„Морнинг поста“.

Средином новембра исте
године Черчил је пратио
извидајцу капетана Холде-
на, која се упутила дубоко
у бурску територију.

У блиндираном возу, ко-
ји се састојао од пет ваго-
на, локомотиве у средини и
неког застарелог топа, нала-
зило се 120 људи. Из старог
воза сукљала је пара и ку-
љао дим. У тишини која је
владала пределом свј је мо-
рао да привуче пажњу бур-
ских извидача. Тако је и
било.

Да би га зауставили, Бури
су наваљали стеном на пру-
гу, сакрили се и чекали.
Воз се зауставио пред сте-
ном и војници су искочили
да је услове. У том тренут-
ку Бури су осули ватру.
Борба је трајала око један
сат. Рањени енглески вој-
ници били су смештени у ва-
гоне и локомотива је на јед-
ните јоде кренула.

„Када су Бури зауставили
воз“ — сећао се касније
Черчил — „извадио сам мау-
зер и почео да пуцам. По-
сле четрдесетак минута је-
дан Бур ме је позвао да се
предам. Могао сам да га у-
бијем и да сам то учинио
историја Јужне Африке ве-
роватно би била друкчија
и скоро сигурно мање срећ-
на. Био је то човек који је
постао главнокомандујући
бурске војске, а касније пр-
ви министар Јужноафричке
Уније...“

Тако је Черчил био заробљен и одведен у неку др-
жавну школу која је била
претворена у затвор.

НЕОПРЕЗНИ СТРАЖАРИ

Цео месец није размишљао ни о чему другом до о
бекству. Ковао је планове,
претресао разне могућности
и већину одбацивао.

Двориште школе било је

реч холандски или кафир-
ски па је тешко могао да
дође до хране или обавеш-
тења.

Одлучио је да крене за
Делгоа Беј — пругом. После
напорног хода угледао је на
сип, али је схватио да неће
моћи да препешачи преко
четири стотине километара,
јер је морао да заобилази
мостове на којима су стра-
жарили војници. Мислио је
зато да ускочи у неки воз
и да се у њему сакрије.

60 САТИ МЕЂУ ВРЕЋАМА

Пешачење се отегло у-
недоглед. Најзад, срећа му
се осмехнула. Угледао је
воз који је лагано напуштао
станицу. Черчил је потрчао
за њим и с тешком муком
док су му се ноге вукле по
праговима, успео је да уско-
чи у вагон. Био је то терет-
њак и вагони су били пуни
меких џакова, покривених
дебелим слојем прашине. У-
вукао се међу џакове и за-
спао.

После неколико сати про-
будио се ужасно жедан. Пр-
ва мисао му је била да ис-
кочи из воза и дође до во-
де. Можда би могао исте но-
ћи да ухвати други воз, те-
шио се. Непримићен, скочио
је из вагона и убрзо про-
нашао неки мали рибањак
где је угасио жеђ. Али, ни-
је било лако пронаћи дру-
ги воз. Ипак је упорно на-
ставио да хода дуж пруге.

У међувремену, хајка за
Черчилом била је покрену-
та. Бури су га прогласили
за непријатеља кога треба
ухватити по сваку цену. Те-
леграми с његовим описом
и 3000 његових фотографи-
ја разаслати су широм зем-
ље. А сваки је воз претре-
сан.

Док је лов на њега почи-
нао, Черчил је грабио на-
пред. Није губио наду.

Приближавајући се некој
станици, очи му се рашири-
ше од изненађења. Постра-
ни, стајао је „његов“ воз.
Не часећи, пронашао је јед-
ну боцу и напунио је водом.
Очекивао је да ће пут тра-
јати 36 сати и одлучио је
да више не напушта воз.

Завукао се међу вреће и
у загушљивој врелини про-
вео је пуних 60 сати.

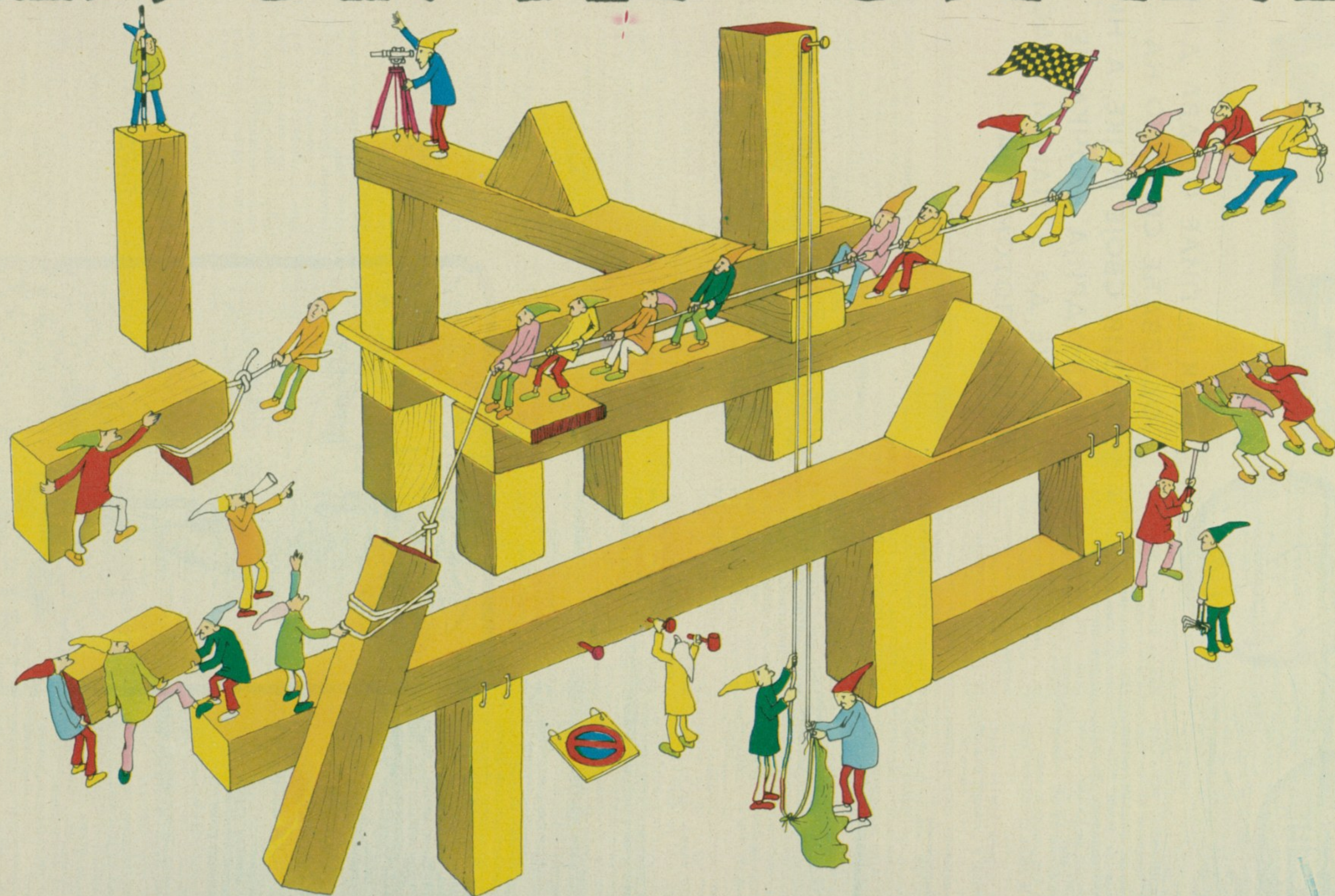
Највише се бојао да ће
воз бити претресан. Један-
пут и јесте, али Черчила,
дубоко заученог под вреће,
нису пронашли.

Најзад је, прашњав и гл-
рав, стигао у Делгса Беј, у
сигурност.

Можда ниједно бекство ни
је изменило ток историје
као ово Черчилово. Истина,
то се десило 40 година кас-
није — Черчил је спасао
Британију пораза у рату с
Немачком.

П. З.

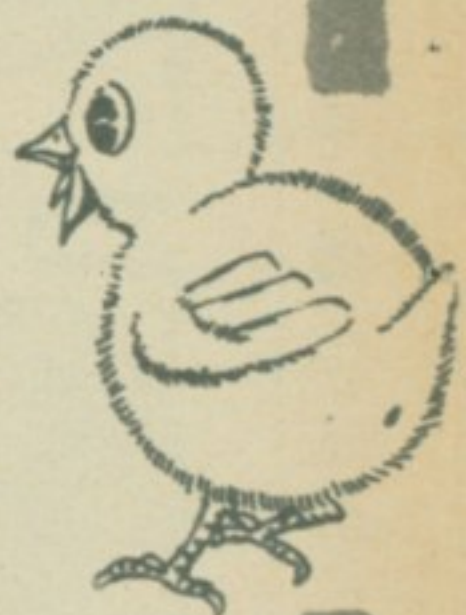
НАСТРЯНА СТРАНА

ДЕЦА С

**ЧАК И ПИЛЕ ОД ДВА ДАНА
ОДАЗВАЋЕ СЕ САМО НА
ПОЗИВ СВОЈЕ МАЈКЕ, А НИ
НАЈМУДРИЈА КВОЧКА НЕ
МОЖЕ ДА ЗАПАМТИ ГЛАСОВЕ
СВОГ ПОТОМСТВА!**

Стражар је издале-
ка осетио да се не-
ко приближава и
хитро дао знак за
узбуну. Цело ста-
до је застало, подигло гла-
ве и наћуњило уши. Овог
пута показало се, на сре-
ћу, да је дошљак њихов:
био је то јелен који се
враћао издалека. За њега
је сигнал за узбуну звучао
као питање: Ко иде? И том
је пожурио да да „лозин-
ку“. Тек послје тога мо-
гао је да се приближи ста-
ду.

И тигрица кад се враћа
из лова у јазбину, без об-
зира у ком делу света жи-
ви, најавиће свој долазак
увек исто. Да би умирила
младунце, она ће фркнути
кратко и пригушено „УУФ“
Успшите, постоји хиљаду
разлога да животиње међу
собом „разговарају“ и пре-
познају се и оне то чине
на разноврстане начине.

Код птице квака као знак
за распознавање служи пер-
јаница од дугачких танких
пера која се код мужјака
уздигне на плавичастом за-
тиљку у облику букетића.
Кад се тата-квак прибли-
жава гнезду, утврдили су
природњаци, он се непре-
кидно клања. Не из учти-
вости. Он то чини да би
га на време приметили ње-
гова другарица која седи у
гнезду и њихово гладно и
нестрпљиво потомство. Де-
си ли се за невољу да се
уморни отац не клања до-
вољно упадљиво или да на
то сасвим заборави — теш-
ко њему: рођена породица
сложно ће га дочекати и
— излемати! Једноставно,
они га нису познали. Науч-
ници су такође утврдили
да странцу кваку који се
случајно нађе у близини
гнезда, ни на памет неће
пасти да се клања. И ни-
једна друга птица која жи-
ви у суседству с квакови-
ма нема сличну „визит-кар-
ту“. Значи, грешка је ис-
кључена.

ТИ НИСИ МОЈА ПТИЦА

У периоду парења већи-
на птица живи у паровима
и оне тада једна другу по-
знају по гласу. Кад се чи-
ра враћа у гнездо она још
издалека даје знак да се
приближава. И мада су
поздравни сигнали свих
чигри једнаки, мужјак и
женка су способни да се и
у највећој галами препоз-
нају по неким особености-
ма гласа, исто онако како
ми по гласу препознајемо
своје пријатеље и рођаке.
Женка црвендаћа чуће
глас свог драгог на даљину
од 30 метара, а дивља пат-
ка и на свих 300!

Кад се у гнезду фламинга
излегу пtiћи, родитељи оста-
ју поред њих свега три-
четири дана кад морају да
одлете по храну и то од
ране зоре, па до мрака.
Бригу о деци за то време
преузима „дадиља“ — ста-
ра птица која нема деце.
Она младунце води у шет-
њу, најпре пешке, а онда и
пливајући. Предвече, пре
но што се родитељи вра-
те, на огромном простран-
ству где се окупља коло-
нија фламинга, нађе се и
по пола милиона пtiћа. Па
ипак, у тој неописивој гуж-
ви главица које пиште и
цијучу — родитељи ће увек
без грешке наћи своју де-
цу!

Ипак, за већину животи-
ња као легитимација слу-
жи — **мирис**. Код такозва-
них друштвених инсеката,
мрава, термита, пчела, сва-
ка велика породица има
свој сопствени мирис. Он
им даје „прспустницу“ да
без тешкоћа уђу у свој
дом.

Птице су способне да за-
памте једна другу — по
лицу. Да, баш по лицу. Кад
га заклања грана или не-
што друго, партнери неће
препознати један другог.
Ако главу птице обојите не
ком неочекиваном бојом,
супруг је неће признати за
жену и избациће је из гнез-
да као нежељеног госта!

И кад се животиње упоз-
нају једна с другом веома
су важни узајамни сигнала.
На пример, у пролеће
кад се заснивају породи-
це, у „визит-карту“ обавез-
но улази и информација
којеј врсти припада животи-
ња и којеј је пола. Јер,
за животиње које су по
спољашности сличне, ови
подаци су и те како важ-
ни: мешани бракови обич-
но остају без деце.

ЧУВАЈ СЕ СТРАНЦА!

Детлић се представља
ударајући кљунсма по стаб-
лу сувог дрвета. При том
свека врста детлића има
своју љубавну серенаду ко-
ју изводи у одређеним раз-
мацима. Кад женка чује

„телеграфску поруку“, чак
и ако није видела кавале-
ра, она тачно зна да ли је
њене врсте или није. Она
никад неће полетети према
„странцу“. Цврнци и сви-
ци такође препознају „сво-
је“ по ритму песме, а сви-
рају и гуде из истих, љу-
бавних разлога, као и пти-
це.

Поуздан је знак за рас-
познавање и **боја одеће**. Та-
ко мужјаци већине птица
имају перје јарких упад-
љивих боја, за разлику од
женки које су далеко
скромније обучене. Кад не-
ма те разлике у одећи, жи-
вотиње прибегавају специ-
јалној сигнализацији. Муж-
јак и женка пампасног дет-
лића споља се разлику са-
мо по боји бркова. Код
женке су они црни, код
мужјака — црвени. Кад се
упознају, птице једна дру-
гој покажу најпре своје
бркове и, ако се установи
да су исте боје, разочарано
прхну свака на своју стра-
ну...

Али, како да се снађе
жаба у силној гужви која
се створи кад се небројно
„братство“ окупи на мреш-
ћење? Како да утврди ко
креће а ко ћути? У по-
моћ им прискаче допунска
сигнализација коју изводе
мужјаци. Мушки представ-
ници бана-жабе чуће по
дрвећу изводећи праве кон-
церте а при том још и ска-
кућу у ритму своје песме
вешто плескајући сами се-
бе по устима — дугачким
задњим ногама. То сваки
чини у свом стилу и за-
буне не може да буде.

БЕЗ ПАРДОНА

Инсекти који лете нај-
чешће се представљају зу-
јањем које се чује док ма-
шу крилима, а оно је углав-
ном постојано, особито у
време парења. Женка ко-
марца која преноси жуту
грозницу начини 450—600
замаха у секунди и мужјак
осети тај звук на растоја-
њу од 25 сантиметара. Ин-

тересантно је да њега из-
глед женке ама баш ни-
мало не занима: чим она
престане да маше крилима,
он губи свако интересовање
за њу.

Међутим, на свету има
много комараца и сигурно
је да ће се „потрефити“ да
два машу истом брзином.
Мужјаци су стога на оп-
рези. Кад чују слично зу-
јање полете у том правцу
али и „њуше“ ваздух јер
је мирис много поузданији
доказ да је баш „она“ у
питању. Мужјак комарац
никад не лети у сусрет
другом мужјаку, они машу
крилима много много брже
тако да је свака забуна ис-
кључена. Ни младе комар-
ице, које још нису сасвим
одрасле, не привлаче муж-
јаке. Да не би било неспо-
разума, „шипарице“ машу
много спорије од одраслих!

Сићушним винским ми-
шицама заиста је тешко да
препознају једна другу:
има их преко две хиљаде
врста и све су веома слич-
не. Да би мужјак знао с
ким има посла, он даму ко-
ју је срео пита без пардона.
Својим предњим ножицама
он куцка по њеном стома-
чићу што у преводу значи:
Ко си ти? Међутим, она
ћути. Тада мужјак почиње
да кружи око ње, машу-
ћи крилима да би приву-
као пажњу. То сад он пред-
ставља своју персону. Жен-
ка пажљиво посматра мом-
ка који танцује, послушку-
је. Очигледно, свака врста
винске мушице има своју
песму и, ако женка дође
до закључка да је пред
њом „странац“, изненада ће
„проговорити“. Гласно ће
засујати стављајући му до
знања да се преварио и да
од познанства нема ништа.

Многе птице и водозем-
ци имају у време парења
и своју територију коју
љубоморно чувају и бране.
Међутим, неке четвороно-
жне животиње освајају та-
кав простор за цео живот,
а он може бити огroman.
Тако северноамерички мед
вед гризли заузима зем-
љиште које у пречнику мо-
же да достигне и петнаест

УПАМЕТНИЈА

километара! Вучја породица воли још више да се рашири.

ЖЕСТОКИ ОБРАЧУНИ

Баш због тог простора међу животињама често долази до жестоких туча. Научници који су пажљиво проучавали ову појаву дошли су до закључка да ти обрачуни не воде ничему! Напротив, штетни су и за власнике „имања“ и за бескућнике који траже себи „стан“. Обично домаћини тако срчано и јаросно

вотиња самур код које се мирисне жлезде налазе на табанима. Много је компликованије дивљем зецу код кога је мирисна жлезда испод подбратка тако да он пре но што остави трагсве мора да се протрља предњим шапама испод врата...

Нилски коњи, троме животиње које не воле баш много да се крећу, немају потребе да подижу граничне стубове. Ипак, и они имају своје знаке и где год ступили на њихову територију вама ће бити јасно да је заузета: своју балегу они разбацују равномерно по целом имању и овај на-

пиштећи, јасно је и нама а не само њиховим родитељима да хоће да једу.

ИЗВОЛ'ТЕ НА РУЧАК!

Међутим, у мрачним дупљама стабла где многи птићи проводе рано детињство, немогуће је приметити њихове отворене кљунове. Зато у унутрашњости кљуна већина птица има нарочите беле квржице које се, чак и кад птиче зевне у полумраку лепо виде. Младунци сенице, зебе, детлића, само зину и покажу родитељима те лоптице као знак да их је спопала глад...

И за родитеље је важно да умеју да позову децу на обед. Сви сте вероватно чули како квочка дозива пилиће на ручак. То исто уме и петао. Кад нађе црва, разгалами се и ђубасте коке полете главачки у нади да ће доћи до неочекиване гозбе.

Позив на ручак познат је и у бон-тону многих птица. Паткама се управо то свети јер ловци подражавајући тај звук намамљују лаковерне птице на нишан своје пушке.

Пилићи одлично распознају гласове својих родитеља. Ако у истом дворишту или суседству живе два насада, младунци ће се одазвати само на позив своје мајке. А није лако упамтити мајчин глас и пиле, ако се не навикне на њега у првих осам дана, никад то неће ни успети.

Кад се нађе у невољи, пиле истог часа зове у помоћ родитеље и квочка трчи као без главе према месту одакле се чује уплашено пијукање. Међутим, како кокошке уопште нису у стању да запамте гласове свог подмлатка, мајка која има много деце трчи на сваки позив, па и кад је у питању туђе пиле, чак и кад су сви њени пилићи ту крај ње. За пилиће је то врло zgodно, помаже им свака кокошка која се нађе у близини: мама, комшиница, тетка...

КО СЕ УПЛАШИ ГОТОВ ЈЕ

Знаци за узбуну важни су код свих животиња и има их више врста. „Пажња! Пажња!“ — чује се кад јш није јасно је ли опасност велика. Цело стадо стане, послушају и њуши доск не буде дат нов сигнал, рецимо за повлачење. Код павијана, јаких и злих мајмуна, постоји знак којим се одрасли мужјаци позивају да кроче напред и ступе у бој с уљезом ко-

ји се усудио да узнемири чопор. Ако је опасност много велика, даје се сигнал за бекство и стадо удари у тутањ.

Најчешћи су звучни сигнали за узбуну, али ни то није обавезно. Родитељи неких риба из породице сихлида дају својој деци знак да се опасност приближава тако што заузимају одређену позу. Младунци су веома пажљиви па се истог часа укоче и тако постају готово не приметни.

Јединствен сигнал страха постоји код копитара. Ако антилопу или јелена изненада нападне нека звер и на смрт их преплаши, или ако после дужег бежања изнемогу животињу почиње да пристиже нападач, она ће испустити нарочит мирис — мирис панике. Цело стадо афричких дивљих паса, који су познати као ненадмашни тактичари, тада ће се усредсредити само на ту једну преплашену антилопу. Све остале ће се осетивши тај мирис распршити на разне стране и спасти се. Неко ће рећи: остављају уплашеност пријатеља да га звери растргну! Њему ионако нема спаса. Чак и да га звери не стигну, јелен кога је захватила паника не може се спасти. Он не може да преживи превелику нервну напетост.

О језику многих животиња научници до данас нису успели да сазнају ништа. Како објаснити призор кад јато од хиљаде и хиљаде рибица изводи сложен маневар скрећући одједном у одређеном правцу. На који се начин рибе договарају, ко даје сигнал? Можда ксманда стиже у облику електричног импулса? Утврђено је тек толико да је тај језик риба, да тако кажемо, „интернационални“, тј. да једна врста разуме другу. Постоје рибе грабљивице које се скривају у јату крупних мирних риба и оне такође сложен изводе све операције и маневре с осталим члановима јата што им дозвољава да се непримено привуку до мањих риба и крену у напад...

На сва ова питања сигурно ће дати одговоре биологи који се све више баве говором животиња. Јер кад птица, дelfин или пас могу тако лепо да разумеју говор свог господара и извршавају његове заповести, сигурно да и човек може да научи нешто више о језику животиња!

В. С.

бране свој дом од уљеза да је мало салучајева кад победа припадне нападачу. По правилу, до промене господара не долази. Значи, туча је била непотребна. Како, снда, то избећи? Веома једноставно. Треба само обавестити своје рођаке, на довољној раздаљини, да си преузео сва права на територију и да никакви упади незваних гостију нису пожељни.

Птице то чине песмом. Кад мужјак у пролеће почне да цвркује, то није само позивни трилер за пријатељицу већ и објављивање на сва звона докле се протежу његове „територијалне претензије“.

Четвороношци се најрадије користе — мирисом (који и није баш миришљав). Та се мирисна материја код великог броја животиња ствара у нарочитим жлездама. Код индијског слона оне се налазе на глави, испред ува. Шетајући цунглом ове циновске животиње се тару о стабла и остављају трагове по којима ће их припадник стада који застане лако наћи. Код јелена ове жлезде се налазе тик поред очију тако да он оставља своје мирисне трагове по дрвећу, у висини њушке. Најлакше ипак обележава своју територију поларна жи-

чин „информисања“ користе двоструко: прво, нема сумње чија је обала и, друго, „знаци“ су одлично ђубриво за пашњаке што је веома важно јер су нилски коњи прождрљиви и никад им није доста траве.

Поседовати свој простор, имати свој дом — веома је важно за сваку животињу. И, ако сте имали прилике да видите кад у зоолошком врту чувари селе животињу из зимског у летњи стан, сигурно сте приметили да ће она кад се нађе у новом кавезу, пре свега свуда оставити мирисне знаке. Тако почиње њено привикавање на сваку нову територију. Ако не омеђи простор, животиња се осећа несигурна, као у туђој кући.

Потреба за разговором, за разменом информација, јавља се нарочито међу члановима једне породице или стада. Деца, свакако, морају некако да ставе до знања старијима да су гладна. Генерације младих галебова чине то наметљиво и јасно, грабе дрско родитеље за кљун и ови су приморани да их нахране. Кад видимо младунце наших малих птица како широко отворена кљуна истежу голуждраве вратиће очајно

Dik
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Уз заглушујућу буку коју су стварали мотоциклима, група младића у блузама налик на војничке, опколила је луксузни спортски аутомобил марке MG и направивши неколико крутова око њега зауставила се уз шкрипу кочница. На знак свога вође, најстаријег и најкрупнијег међу њима, сишли су са мотора и претећим погледима одмеравали младића за воланом.

— Па, Вили, зар те нисмо упозорили да ти овде нема места? — обрати му се вођа лупкајући ногом о плочник.

— Не плашим се ја вас. Даље од мене и мог „емџија“! И да ме случајно нисте пипнули тим својим прљавим шапама.

— Ха! Чујете ли ви, децо, овог надувенка? Хоћемо ли да га научимо памети? Сад ћеш летети у ваздух заједно са својим „слатким колицима“. Је'н, два, три... ухватио! Окрећини!

Касно је Вили Крејн схватио да то није била само претња. У тренутку кад су момци у сивим блузама зграбили аутомобил и заљуљали га, он је покушао да искочи али га је спречио сигурносни појас. Успео је да протури ногу кроз одшкринута врата, али на своју несрећу: приликом превртања задобио је прелом потколенице. Док се преврћао и урликао од болова притиснут „емџијем“, младића на моторима више није било.

ОДМЕРАВАЊЕ СНАГА

Овако је у њујоршкој четврти Јужни Бронкс у јесен 1972. године отпочео рат између препродаваца дроге и дружине познате под именом „Специјалци“.

Када је двадесетогодишњи беспосличар Цин Вебер одлучио да оснује дружину, „Гневни анђели“, банда која је харала Јужним Бронксом, поручила им је да се узму упамет јер за две банде у једној четврти нема места. Вебер се није уплашио и одлучио је да се боре за премоћ. „Гневни анђели“ су послали писмо које је уместо потписа имало мртвачку главу — знак да се не шале. Предложили су да „одмеравање снага“ обаве на доку за теретне бродове. „Тући ћемо се само рукама и ногама, без оружја“ стајало је у писму.

Међутим, „Гневни анђели“ су у заказано време дошли на док с ножевима и бријачима, али им то није помогло. Извукли су дебели крај и спас потражили скачући у воду. Полицијски наредник који је покушао да спречи тучу нашао се убрзо у болници разбијене главе. Причао је да се све одвијало као у филмовима „специјалцима“

Осветићемо ЕРИКА

ОДЛУЧИЛИ СУ »СПЕЦИЈАЛЦИ« И ОБЈАВИЛИ РАТ ПРЕПРОДАВЦИМА ДРОГА У ЊУЈОРШКОЈ ЧЕТВРТИ ЈУЖНИ БРОНКС.

који се приказују суботом увече.

Због тога је нова дружина себе назвала „Специјалцима“.

ДЕЧАК НИЈЕ ИЗДРЖАО

„Специјалци“ нису личили на скрутне банде које су у то време вршале по њујоршким четвртима. Представљали су чудну породицу састављену од младића и девојака. Најстарији је био њихов вођа двадесетогодишњи Цин Вебер. Везивало их једно заједничко осећање — чежња за породицом. Била су то деца без родитеља, жељна тоpline домаћег огњишта.

Привијали су се уз Вебера и слушали без поговора, а он је о њима бринуо као прави родитељ. Кад је једноме од њих умро брат, од прекомерне употребе хашиша, ова дружина је постала љути непријатељ продаваца дроге.

„Мали Ерик“, како су га „Специјалци“ из милоште звали, није припадао банди, али су га због старијег брата сматрали за свог. Био је добар, скрсман и изнад свега волео школу. Много је патио што их је отац, алкохоличар, напустио. Било му је тешко и када је отац пијан долазио и нештедимице делио ђушке. Мајка је убрзо отишла „у свет“ са другим, а деца су се нашла на улици. А од чега би уопште и могли да плате кирију? Ерик је са-

њао да једнога дана постаје лекар и лечи алкохоличаре. У томе је видео највеће зло, био је убеђен да би њихова породица била још увек на окупу да се није умешао алкохол.

А онда, Ерика су ухватили у своју мрежу продајци дроге. Искористивши једно његово разочарење, затекавши га самог у парку како седи и очајава, због неког тренутног неуспеха у школи лукави Вили Крејн понудио му је хашиш. За њега је Ерик био само једна жртва више јер од таквих је он и живео. И то веома луксузно и удобно. Када су „Специјалци“ схватили у какво зло се њихов штићеник увалио, било је ка- оно да му помогну. Зато су се жестоко окомили на Ви-

лија Крејна и њему сличне. Заклели су се да у Јужном Бронксу ниједан препродавац дроге не може остати.

ОСВОЈИЛИ СУ ГРАД

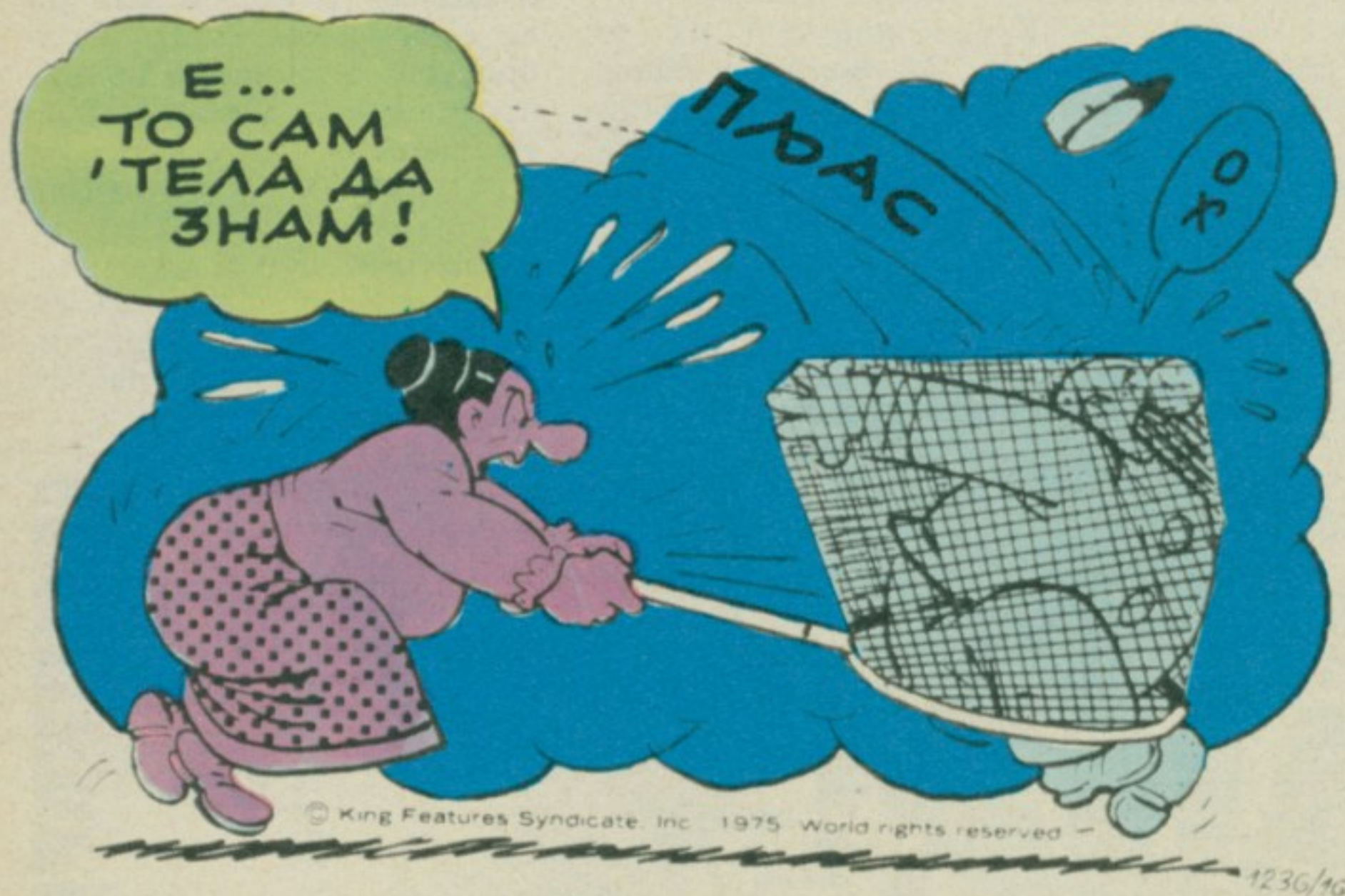
Вест о томе да су „Специјалци“ почели да прогоне трговце дрогом, примљена је у Јужном Бронксу са одобравањем јер су их сви мрзели и плашили их се. Полиција се правила невеста и опраштала „Специјалцима“ неки ситнији саобраћајни прекршаји па и то што су дизали буку моторима са којих су поскидали ауспухе.

Догађај са Вилијем Крејном имао је одјека. Двојица пркосила је Цину Веберу су да долазе у Бронкс и лове жртве. Велики број нарксмана напустио је ову четврт у потрази за снабдевањем. Још само четворица упорних препродаваца пркосила је Цону Веберу и његовим „Специјалцима“. Зато су одлучили да са њима отворено зарате. Један од њих, познат као „Боб“, имао је два расна пса од којих скоро да се није раздвајао. „Специјалци“ су га у стопу пратили и једне ноћи улучили тренутак да му украду псе. Отровали су их, ставили им цигаре напуњене дрогом у уста и донели на праг „Бобове“ куће. Оставили су и цедуљу с упозорењем да ће се и њихов газда овако провести ако хитно не напусти Јужни Бронкс. Нису имали прилике да му по други пут запрете. Нестао је још истога дана а одмах за њим и остала тројица. „Специјалци“, од којих су људи у почетку зазирали, стекли су поверење својих суграђана.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

НАЈБОЉА
ДЕЛА
ОМЛАДИНСКЕ
КЊИЖЕВНОСТИ
У СТРИПУ

Фенимор
Купер:

СОКОЛОВО ОКО

ДРУГА ПОЛОВИНА 18. ВЕКА. ДОБА КАДА СУ ЕНГЛЕСКА И ФРАНЦУСКА ВРШИЛЕ КОЛОНИЗАЦИЈУ КАНАДЕ И НАИМАЗИМЕ НА ОТПОР ИНДИЈАНАЦА

ЗА МЕНЕ ГЛАВА ЈЕДНОГ ИНДИЈАНЦА ВРЕДИ КОЛИКО И УШИ ЈЕДНОГ ВУКА!

ХАРИ, ДОШЛИ СМО У КАНАДУ ДА ЛОВИМО ЈЕЛЕНЕ, А НЕ ЛУДЕ!

ШТА КАЖЕШ НА ОВО, ЏИМЕ?

НЕ РАЧУНАЈ НА МЕНЕ, ХАРИ!

5 ДОЛАРА ЗА ИНДИЈАНСКИ СКАЛП

ХА, ХА, ХА! ХРАБРОГ СИ ПРИЈАТЕЉА НАШАО, ХАРИ!

ОН СЕ БОЈИ, ХО, ХО, ХО!

ОТКАД МИ ЈЕ ОТАЦ УМРО, СВУДА САМ ТЕ ПРАТИО АЛИ ОВОГ ПУТА НЕЋУ! ИНДИЈАНЦИ СУ ЛУДИ КАО ТИ И ЈА!

СЛУШАЈ, ТИ! ПОСТОЈИ РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ СТРАХА И ЧОВЕЧНОСТИ!

ПУСТИ МЕ!

ПАЗИ, ЏИМЕ!

ПОКАЗАЋУ ЈА ТЕБИ, НИТКОВЕ!

ААААХ!

БАНГ!

ГУБИТЕ СЕ, БЕДНИЦИ!

МОРАШ БИТИ ОБАЗРИВ
С ОВИМ
ЉУДИМА,
ЏИМЕ!

ОСВЕТИЋУ ИМ СЕ ЗА
ОВО, ЏЕРИ!

ПУСТИ ИХ!

ИДЕМО
ОДАВДЕ!

ПОШЛИ СМО ДА
ПОМОГНЕМО ТВОМ
ПРИЈАТЕЉУ ТОМУ,
КОМЕ ПРЕТЕ
ИРОКЕЗИ!
ШТА ОНДА
ЧЕКАМО?

ЗА МНОМ,
ЏИМЕ!

НЕЋЕМО ВАЉДА
ПЕШИЦЕ!

КОЊИ ТАМО НЕ
МОГУ ПРОЋИ!

ЧУО САМ ДА СИ
СЕ СПРИЈАТЕЉИО
СА ПОГЛАВИЦОМ ДЕ-
ЛАВЕРА! ЈЕ ЛИ ТО
ИСТИНА?

ДА! ЧИНГАЧВУК ЈЕ
МОЈ НАЈБОЉИ
ПРИЈАТЕЉ!

ЗНАМ ЗАШТО! ЈЕДНЕ ЗИМЕ
ПОМОГАО СИ ИРОКЕЗИ-
МА ДА НЕ УМРУ ОД
ГЛАДИ!

УЧИНИО САМ ЈОШ
НЕШТО ВИШЕ ОД ТО-
ГА, АЛИ НИЈЕ ВАЖНО!
ЧИНГАЧВУК МИ ЈЕ
КАО БРАТ!

У КАКВОЈ ЈЕ НЕВОЉИ ТАЈ ТВОЈ ПОГЛАВИЦА?

ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА ПРОКЕЗИ СУ МУ ОТЕЛИ ВЕРЕНИЦУ!

ЊИХОВ ПОГЛАВИЦА РИВЕНОАН УПАО ЈЕ У СЕЛО ДЕЛАВЕРА...

...И ДОКОПАО СЕ ВА-ТА-ВАХ, НЕ ЗАТО ДА БИ СЕ ЊОМЕ ОЖЕНИО ВЕЋ ДА БИ ИЗАЗВАО РАТ ИЗМЕЂУ СВОЈ ПЛЕМЕНА И ДЕЛАВЕРА...

ЗАТО САМ ПОШАО С ТОБОМ ДА ПОМОГНЕМО ТОМУ ХАНТЕРУ, А УЈЕДНО И ДА СЕ САСТАНЕМ С ЧИНГА-ИВУКОМ И ДОГОВОРИМО КАКО ДА СПАСЕМО ВА-ТА-ВАХ!

ЛОШЕ СИ МЕСТО ОДАБРАО ЗА САСТАНАК! ТОМ ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉ ИНДИЈАНАЦА КАО И ЈА!

КАО МИ ЈЕ, АЛИ ОВО ЈЕ ИПАК БИЛО НАЈСИГУРНИЈЕ МЕСТО, ХАРИ!

У СКОРО СЕ ПРЕД ЊИ-МА УКАЗАО ДИВАН ПРИЗОР...

ЕВО ЊЕГОВЕ ВРВНАРЕ!

ШТА! УСРЕД ЈЕЗЕРА!

ЈЕДИНО ТАКО СТАРИ ТОМ МОЖЕ ДА СЕ ОДБРАНИ ОД ИНДИЈАНАЦА! ЗАБОРАВИО САМ ДА ТИ КАЖЕМ ДА ОН ИМА ДВЕ КЉЕ-РИ! СТАРИЈА, ЦУДИТ, ЈЕ МОЈА ВЕРЕНИЦА!

ХЕЈ! ПА ОНО ЈЕ ХАРИ МАРЧ!

ДЕВОЈЧИЦЕ, ИМАМО ПОСЕТУ!

САМО ЈА ЗНАМ ГДЕ СТАРИ
КРИЈЕ ЧАМАЦ, УЛАЗИ!

НЕДAMEHO OДABAE...

СТАНИ, ЈЕСИ ЛИ
ЧУO НЕШТО?

НЕ!

НИСАМ СЕ
ПРЕВАРИО!
ТО МОРА ДА
ЈЕ НЕКИ
ИНДИЈАНАЦ!

И ЗАИСТА...

УХВАТИЋУ ЈА
ЊЕГА! ХЕ, ХЕ!

СТАНИ!

ДОБИЋУ ПЕТ ДОЛАРА
ЗА ЊЕГОВ СКАЛП

ЧЕКАЈ!

И ТАДА...

ЕНО ГА!

БАНГ!

ДО БАВОЛА!

ПА ТО ЈЕ ЧИНГАЧВУК, ХАРИ!

ТВОЈ БРАТ, ТОМЕ! ХА, ХА!

СРЕДАН САМ ШТО ТЕ ВИДИМ ЧИНГАЧВУК!

И ЈА БРАТЕ!

КАКАВ ДИРЛИВ СУСРЕТ! ХЕ, ХЕ!

ОВО ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ ХАРИ! ЗАХВАЉУЈУЋИ ЊЕМУ САМ ОВДЕ!

ЧИНГАЧВУК СЕ ЈОШ ЈЕДНОМ УБЕРИО У ПЛЕМЕНИТА ОСЕЋАЊА СВОГ БРАТА!

С ХАРИЈЕМ СУ ЈОШ ДВА ЧОВЕКА! ЈЕДАН ОД ЊИХ ЈЕ ИНДИЈАНАЦ!

ШТААА! ИНДИЈАНАЦ У МОЈОЈ КУЋИ!

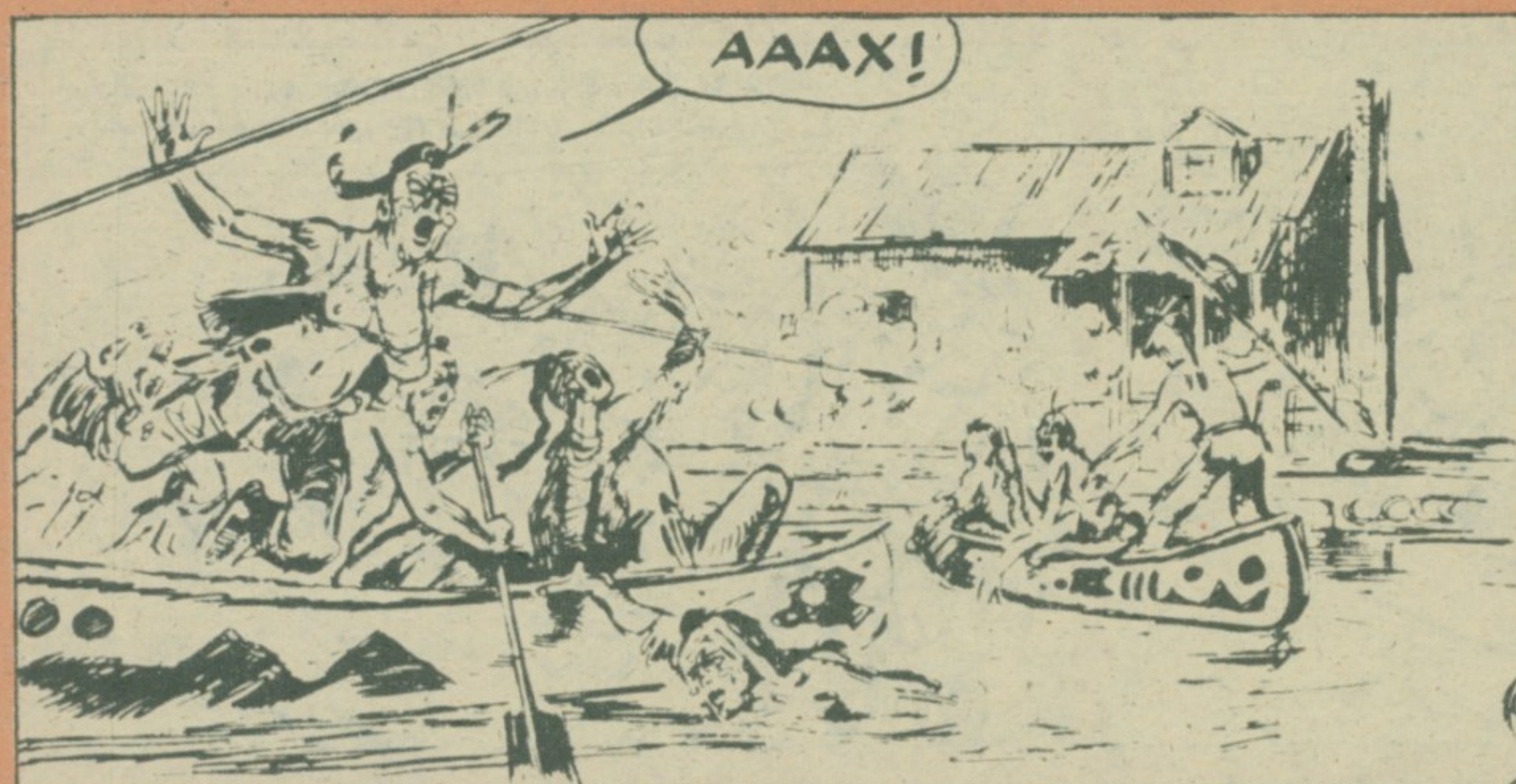
ПОЛАКО, ТОМЕ! СКЛОНИ ПУШКУ! ОВО СУ ПРИЈАТЕЉИ!

НЕВЕРОВАТНО! БЕЛАЦ ПРИЈАТЕЉ ЈЕДНОГ ИНДИЈАНЦА!

ДОПАДА МИ СЕ ОВАЈ ХАРИЈЕВ ПРИЈАТЕЉ!

ЦИМ ЈЕ ЗАДАО СМРТОНОСНИ УДАРАЦ ИНДИЈАНЦУ...

БЛЕДОЛИКИ ЈЕ ВЕЛИКИ БОРАЦ! ПОБЕДИО ЈЕ ЈЕДНОГ РАТНИКА! ЗАШТО МЕ САДА НЕ УБИЈЕШ?

МИСЛИМ ДА МОЈ ОДГОВОР НЕ БИ РАЗУМЕО!

РЕЦИ МИ ТВОЈЕ ИМЕ, БЛЕДОЛИКИ!

ЈА САМ ЦИМ, АЛИ МЕ БУДЕЛАВЕРИМА И ПРОКЕЗИМА ПОЗНАТИЈИ КАО ЛОВАЦ НА ЈЕЛЕНЕ!

ПРОКЕЗИ И ДЕЛАВЕРИ ВОДЕ БРАТО-УБИЛАЧКИ РАТ УМЕСТО ДА СЕ УЈЕДИНЕ И БОРЕ ПРОТИВ БЛЕДОЛИКИХ!

ЖЕЛИМ ДА ТЕ МОЈ НАРОД ЗОВЕ СОКОЛОВО ОКО! ТИ ТО ЗАСЛУЖУЈЕШ...

ШТА СЕ ДОГЛАВИЛО?

ОВОГ ТРЕНУТКА ЈЕ ИЗДАХНУО!

ЏИМ ЈЕ ИСПРИЧАО ЧИНГАЧВУКУ
ШТА СЕ ДОГОДИЛО!!!

ОД САДА ЂЕШ
МЕ ЗВАТИ СО-
КОЛОВО ОКО!

ИРОКЕЗ ЈЕ БИО
МУДАР! ТИ СИ
ЗАСЛУЖИО ТО ИМЕ!

КАКВИ СУ
ТО
КРИЦИ?

РАТНИ ПОКЛИЧ ИРОКЕ-
ЗА! СИГУРНО СУ УХВА-
ТИЛИ ТВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

И ЗАИСТА!!!

ПОЖУРИМО ДОК
ЈОШ НИЈЕ КАСНО!

ПОГЛЕДАЈ ОВЕ ТРАГОВЕ!
ВОДЕ ИХ У СЕЛО ИРОКЕЗА!

НЕ СМЕМО САДА ПОЋИ ЗАЊИМА!
МНОГО ИХ ЈЕ! ВРАТИЋЕМО СЕ У БРВ-
НАРУ И СМИСЛИТИ НЕКИ ПЛАН!

УСКОРО!!!

ХЕЈ! ВРАГА-
ЈУ СЕ САМО
ЏИМИ ИНДИ-
ЈАНАЦ!

А ТАТА
И ХАРИ?

А КАДА ИХ
ЈЕ ЏИМ
ОБАВЕСТИО
О СВЕМУ!!!

УБИЈЕ ИХ,
СИГУРНО!

СМИРИ СЕ,
ЏУДИТ!

ОНА ЈЕ
У ПРАВУ!

МОЖДА ЈОШ НИЈЕ
КАСНО ДА ИХ
СПАСЕМО!

КАД БИМО ИМАЛИ НЕШТО
ДА ИМ ПОНУДИМО У ЗАМЕНУ
ЗА ЗАРОБЉЕНИКЕ!

У ОВОМ КОВЧЕГУ СЕ НАЛАЗЕ НЕ-
ОБИЧНИ ПРЕДМЕТИ! СИГУРНА САМ ДА
ЋЕ ЗАНИМАТИ ПРОКЕЗЕ!

ТАТА ЈЕ ЗА-
БРАНИО ДА ГА
ОТВОРИМО ДОК
ЈЕ ОН ЖИВ!

АЛИ ЊЕГОВ ЖИ-
ВОТ ЈЕ САДА
У ОПАС-
НОСТИ!

У ОСТАЛОМ, САМО ТРА-
ЖИМ НЕШТО... ЧИМЕ БИ-
МО ГА СПАСЛИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ПОГЛЕДАЈТЕ!

ОПРОМНЕ ШАХОВСКЕ
ФИГУРЕ ОД СЛОНОВАЦЕ!

ИМАЈУ ЈОШ
ПУНО!

МАЈКА ИХ ЈЕ ДОНЕЛА
У МИРАЗИ! УМРЛА
ЈЕ
ДОК СМО
БИЛЕ МАМЕ!

СИГУРАН
САМ ДА ЋЕ
ПРОКЕЗИ
БИТИ ОПЧИ-
ЊЕНИ
ЊИМА!

НЕ БРИНИ, ХЕТИ,
НЕЋУ ВИШЕ
ПРЕТУРАТИ
ПО
КОВЧЕГУ!

АЛИ
ХЕТИ
ЈЕ
ИЗНЕНАДА
НЕСТАЛА...

ЈЕСТЕ ЛИ ЈЕ ВИДЕЛИ?

У СРЕД СЕЛА
СТАЈАЛИ СУ
ТОМ И ХАРИ
ВЕЗАНИ
ЗА
СТУБ...

ОН ЋЕ УСКОРО ДО-
ЋИ ДА ТЕ ОСЛОБОДИ!

ТАКО САМ СРЕЋНА!
А САД БЕЖИ ДОК НАС
НИСУ ПРИМЕТИЛИ!

СТРАЖА, ТАМО
СЕ НЕШТО
ДОГАЂА!

БЕЖИ,
ХЕТИ!

А... АМИЈА САМ ДОШЛА
ДА СПАСЕМ ОЦА И
ХАРИЈА!

НЕ МРДАЈТЕ!

НАПРЕД!

СТАВИЋЕМО ЈЕ НА ИСТЕ
МУКЕ КАО И ЊЕНОГ ОЦА!

СТАНИТЕ! У КУЋИ ИМАМО ПРЕДМЕТЕ
КОЈИ ЋЕ ВАС СИГУРНО ИНТЕРЕСОВАТИ!
ДОБИЈЕТЕ ИХ У ЗАМЕНУ ЗА МОГ ОЦА
И ХАРИЈА!

ОНА ЈЕ У ПРАВУ! ПОГЛЕДАЈМО
ШТА СЕ КРИЈЕ У КУЋИ СТАРОГ
ЛОВЦА НА СКАМПОВЕ!

ПОГЛАВИЦА РИВЕНОАК СЕ
ЗАМИСЛИО И МАЛО КАСНИЈЕ...

У РЕДУ! ПОЋИ ЋУ
СА ЗАРОБЉЕНИЦИМА
И ШЕСТ РАТНИКА!

ОДВЕЖИТЕ ИХ!

РИВЕНОК
СЕ ПОПЕО
У
БРВНАРУ
ТОМА
ХАНТЕРА...

ДОБИЋЕШ ОВА ДВА МАГИЧНА
ФЕТИША У ЗАМЕНУ ЗА
ЗАТВОРЕНИКЕ!

ХМ!

СПОРАЗУМЕЛИ СМО СЕ!

МАЛО
КАСИЈЕ
ПРОКЕЗИ
СУ
СЕ
УДАЉИЛИ...

МИСЛИЛА САМ ДА ТЕ
ВИШЕ НЕЋУ ВИДЕТИ,
ОЦЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ НАШЛЕ
ЈОШ НЕШТО
У
КОВЧЕГУ?

НЕ БРИНИ! УЗЕЛЕ
СМО САМО ОНЕ ДВЕ
ФИГУРЕ!

ХМ! МОЋИ БЕТЕ ДА
ВИДИТЕ ШТА СЕ СВЕ НА-
ЛАЗИ У ЊЕМУ ТЕК ПОС-
ЛЕ МОЈЕ СМРТИ!

ОДЛАЗИМ! НЕ МОГУ ДА СЕ-
ДИМ ОВДЕ КАД ЗНАМ ДА
СЕ ВА-ТА-ВАХ НАМАЗИ У
РУКАМА ПРОКЕЗА!

ИДЕМИ ЈА
С ТОБОМ!

ОСТАНИ ОВДЕ, ЏИМЕ!
ЗАШТО СЕ ИЗЛАЖЕШ ОПА-
СНОСТИ ЗБОГ ЈЕДНЕ
ИНДИЈАНКЕ?

ОНА ЈЕ ДЕВОЈКА
КАО И ТИ, А УСТО
ВЕРЕНИЦА МОЈ
ДОБРОГ
ПРИЈАТЕЉА!

ЗАШТО СЕ МЕШАШ У СВЕ ТО,
ЏУДИТ? ПУСТИ ГА НЕК ИДЕ!

ТЕБЕ НИШТА НИ-
САМ ПИТАЛА, ХАРИ!

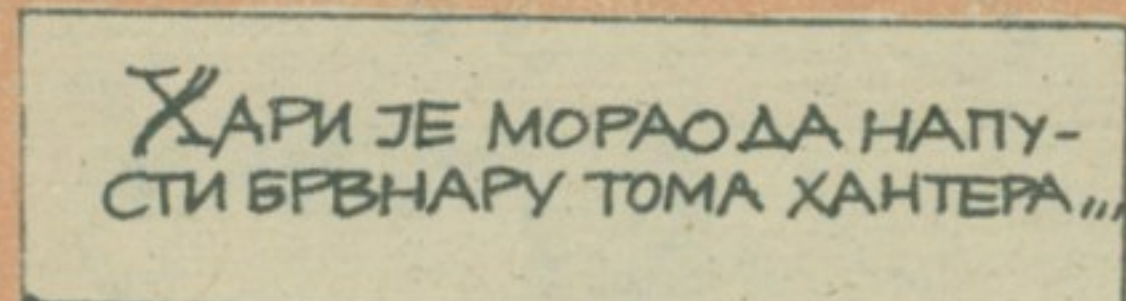
И ПРЕ НЕГО ШТО ЋЕ СВАНУТИ,

МОРАМО ШТО ПРЕ СТИ-
ЋИ У СЕЛО ПРОКЕЗА!

ХЕЈ! ШТА СИ
ТО НАУМИО?

ЗА ТО
ВРЕМЕ
ЋИМ И
ЧИНГАЧВУК
СУ СТИГЛИ
У
СЕЛО
ПРОКЕЗА...

И ТАДА...

ПОЈАВИЛА СЕ ЕНГЛЕСКА ВОЈСКА!!!

ПАЛИ!

ВОЈНИЦИ!
БЕЖИМО!

НАДАМ СЕ ДА ИМ СЕ НИШТА
ЛОШЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО!

А КАДА
СУ ЊИМ
И
ЦИНГАЧВУК
СТИГЛИ
ДО
ЈЕЗЕРА!!!

ИРОКЕЗИ СЕ ПОВЛАЧЕ!
ИДЕМО КОД ТОМА ХАНТЕРА!

БРЖЕ! БРЖЕ!

ТО СУ ИРОКЕЗИ!
ЗА ЊИМА!

САДА ЈЕ ТРЕНУТАК ДА
СЕ ОСВЕТИМО РИВЕНОА-
КУ! ОНЕМОГУЋИДЕМО
ИМ ПОВЛАЧЕЊЕ!

НЕ,
ЦИНГАЧВУК!

СУДБИНА ИРОКЕ-
ЗА ЈЕ И СУДБИНА
ВАС ДЕЛЛЕВЕРА!
МОРАТЕ БИТИ СЛО-
ЖНИ ПРОТИВ БЕ-
ЛИХ ПОРОБЉИ-
ВАЧА!

АКО ПОМОГНЕМО
ИРОКЕЗИМА ПОМО-
ЋИДЕМО И ТВОМ
НАРОДУ!

И ПРЕ НЕГО ШТО ЂЕ ЕНГЛЕ-
СКИ ВОЈНИЦИ СТИГЛИ ПРОКРЕЗЕ...

ГЛЕДАЈТЕ!

НЕ МОГУ ДА
ВЕРУЈЕМ!

ТО СУ ЧИНГАЧВУК И
ЛОВАЦ НА ЈЕЛЕНЕ!

ЧИНГАЧВУК ЖЕЛИ
МИР СА СВИМ
ИНДИЈАНЦИМА!

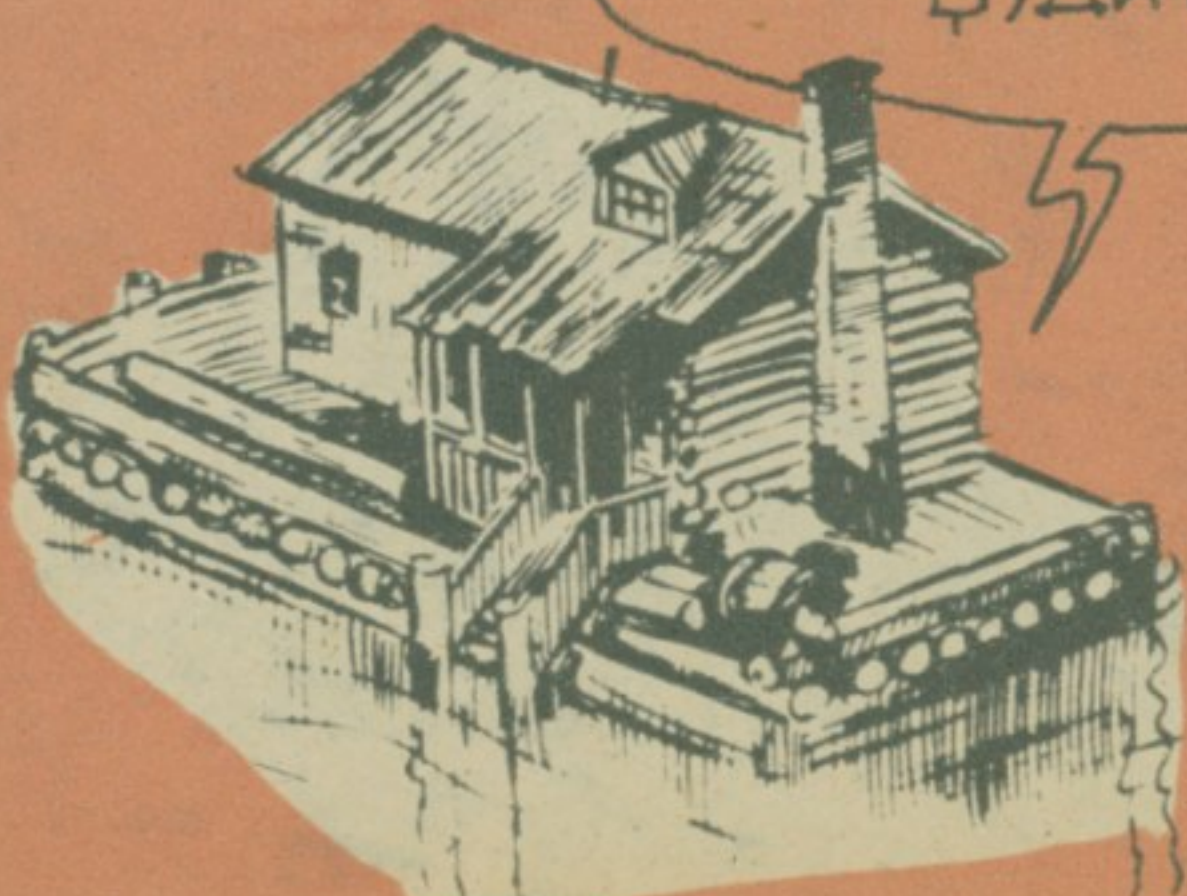
ЈА, ПОГЛАВИЦА РИВЕНО-
АК ПРИХВАТАМ МИР С
БРАЋОМ ДЕЛАВЕРИ!

ЗАШТО СИ НАПАО
СТАРОГ ТОМА
ХАНТЕРА?

КАЈЕМ СЕ
ЗБОГ ТОГА, БЕ-
ЛИ БРАТЕ!

А У ПЛОВЕЌОЈ БРВНАРИ...

ЈАДНИ ОТАЦИ!
ЧИТАЈ ОВО,
ЏУДИТ!

"" НИСАМ ЖЕЛЕО ДА
ОВО САЗНАТЕ ДОК
САМ БИО ЖИВ! ЈА
НИСАМ ВАШ ОТАЦ! ОН
ЈЕ УМРО ДОК СТЕ ЈОШ
БИЛЕ САСВИМ МАЛЕ!"

Оженио сам се
вањом мајком која
је остала без заштит-
не и средстава за
живот.
Волео сам вас као
своју децу....

НЕ МОГУ ДАЊЕ
ДА ЧИТАМ!

УВЕК БУД
ЊЕМУ ГОВО-
РИТИ КАО
ОСВОМ ОЦУ!

ШТА ЛИ ЈЕ С ЦИ-
МОМ И ОНИМ ДЕ-
ЛАВЕРОМ?

ЦИМ ЈЕ ЧУЛА ЦИМОВО ИМЕ, ЦУДИТ СЕ ТРГЛА...

НИЈЕ ВАЊДА ПАО У
РУКЕ ТИМ ПРОКЛЕ-
ТИМ ИРОКЕЗИМА!

ЦУДИТ, РЕЦИ МИ ДА
ЛИ ЗАИСТА ВОЛИШ ТОГ
ЛОВЦА
НА
ЈЕЛЕНЕ?

ДА, ХАРИ!

У ТОМ СЛУЧАЈУ, ОТИДИ
КУ ЗАУВЕК ОДАВДЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ЦИНГАВУК ОЧЕРУ-
ЈЕ ДА ПЕТЕ МУ ВРА-
ТИТИ ВА-ТА-ВАХ!

МОЈ БРАТ ЈЕ
ТО ЗАСЛУЖИО!

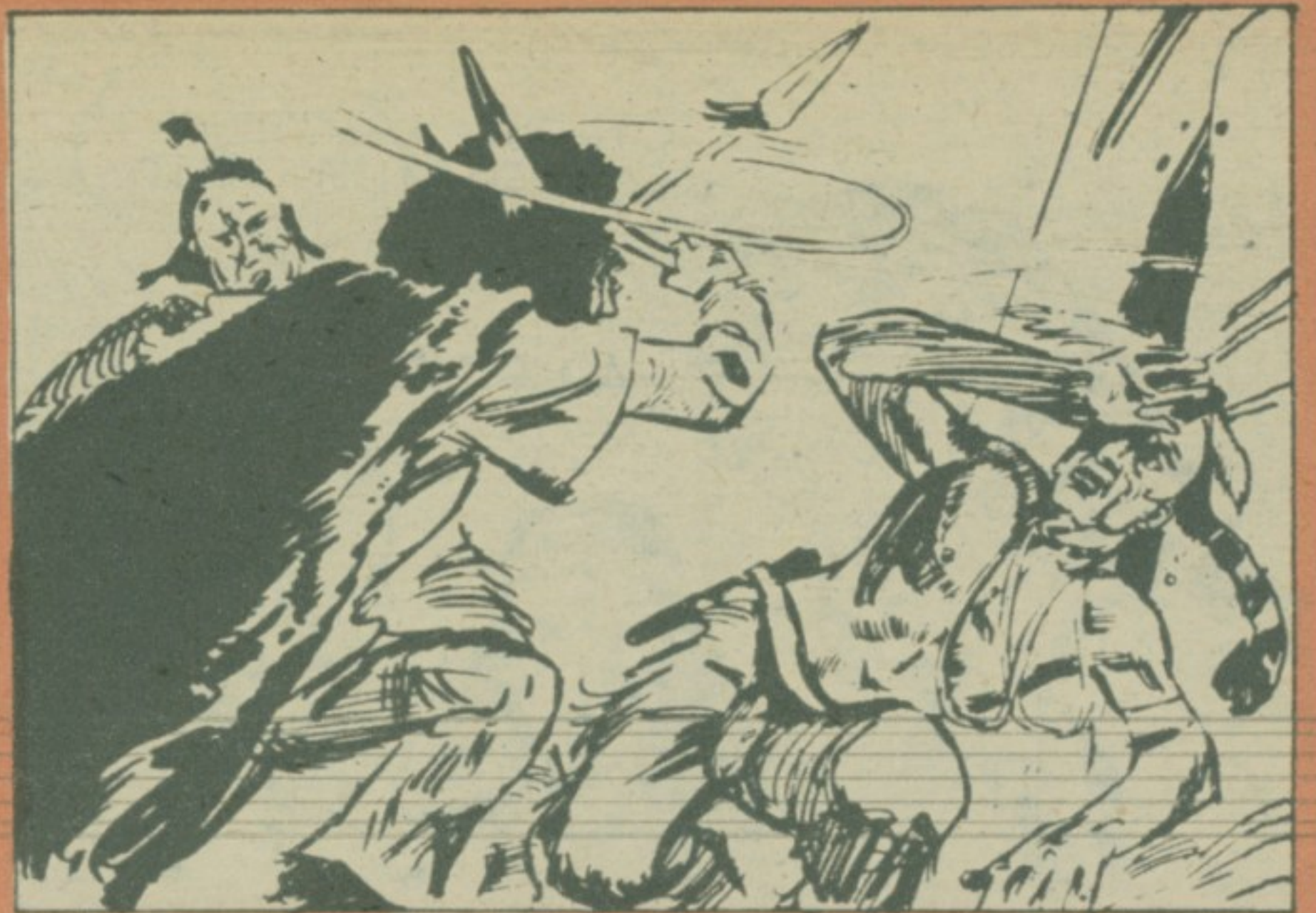

ДОВЕДИТЕ ВА-ТА-ВАХ!
МИ БЕМО ЗА ТО ВРЕМЕ
БИТИ КОД ТОМА
ХАНТЕРА!

ЏИМ И
ЦИНГАЦВУК
СУ НА
ПУТУ ЗА
БРВНАРУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ЏИМ ЈЕ УКРАТКО ИСПРИЧАО ХАРИЈУ
ШТА СЕ СВЕ ДОГОДИЛО...

... А КАДА СУ ДОШЛИ ДО ГРОБА ТОМА ХАНТЕРА...

УСПЕЛИ СТЕ, ЗНАЧИ, ДА УСПОСТАВИТЕ
МИР С ИРОКЕЗИМА! СВЕ ВИШЕ ВЕРУЈЕМ
ДА СИ У ПРАВУ, ЏИМЕ!

НЕ ПЛАЧИ,
ЏУДИТ! ЗА ЊЕГА
ВИШЕ НЕ МОЖЕМО
НИШТА УЧИНИТИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ХАРИ
МАРИ
СЕ ОПРОС-
ТИО ОД
СВИХ...

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, покушајте да одговорите на свих петнаест питања. Пазите, у овом квизу дали смо уз свако питање по два или три одговора, од којих је само један тачан. Ако сте тачно одговорили на сва питања, честитамо! Ако, пак, нисте свезналица, решење је ту, у дну стране.

БУРЛАЦИ НА ВОЛГИ

Пситакоза је:

- а) заразно обољење
- б) инструмент
- ц) биљка

Халејева комета, највише посматрана и најбоље позната, последњи пут виђена је:

- а) 1910.
- б) 1911.
- ц) 1912.

По грчкој митологији божанство подземља

- била је:
- а) Хеката
- б) Хекуба
- ц) Хера

10

Згрушавање крви зове се:

- а) коагулација
- б) конфинација
- а) коагулација

Цикорија је:

- а) биљка
- б) животиња
- ц) музички инструмент

13

„Бурлаци на Волги“ најпознатије је дело руског сликара:

- а) Андреја Рубљова
- б) Иље Јефемовича Рјепина
- ц) Василија Верешчагина

Први Европљанин који је открио острва Филипи звао се:

- а) Цемо Кук
- б) Америго Веспуччи
- ц) Абел Тасман

Неолит је:

- а) старије камено доба
- б) млађе камено доба
- ц) средње камено доба

11

Наисус је било име једног нашег града за време Римљана. Знате ли којег:

- а) Скопља
- б) Ниша
- ц) Битоља

Вељко Булајић је наш познати:

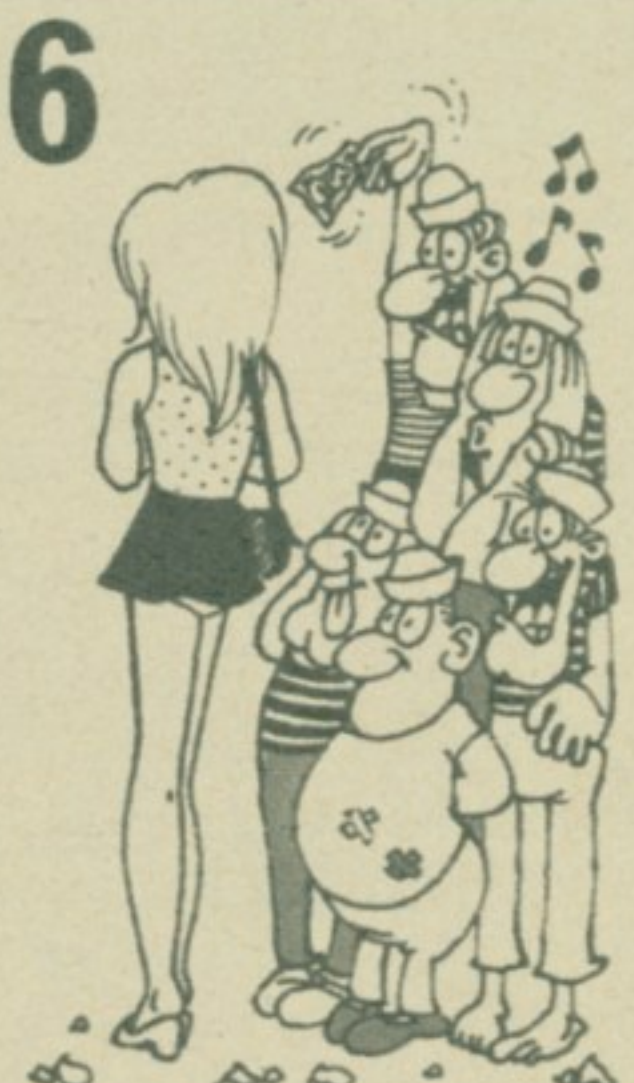
- а) књижевник
- б) филмски редитељ
- ц) глумац

14

Знате ли како се звао пливач који је 1972. године у Минхену освојио седам златних медаља:

- а) Марк Болан
- б) Дон Шоландер
- ц) Марк Спитц

Име атинске луке је:

- а) Пиреј
- б) Коринт
- ц) Делфи

Како гласи име Дон Кихотовог штитоноше:

- а) Робин Худ
- б) Тил Ојленшпигел
- ц) Санчо Панса

12

Јагњећа или јарећа кожа која се употребљава за израду fine одеће зове се:

- а) напа
- б) сафијан
- ц) бокс

Стењи су:

- а) народни музичари
- б) врста биљке
- ц) надгробни споменици

15

ОДГОВОРИ:

1) Пситакоза или пситакоза болест је заразно обољење крви. 2) „Бурлаци на Волги“ је најпознатија слика руског сликара Иље Јефемовича Рјепина. 3) Америшки пливач Марк Спитц освојио је седам златних медаља на Олимпијади у Минхену 1972. године. 4) Халејева комета је последњи пут виђена је 1910. године. 5) Први Европљанин који је открио острва Филипи звао се Америго Веспуччи. 6) Име атинске луке је Пиреј. 7) По грчкој митологији божанство подземља била је Хеката. 8) Неолит је млађе камено доба. 9) Санчо Панса је штитоноша Дон Кихотовог. 10) Згрушавање крви зове се коагулација. 11) Наисус је било име једног нашег града за време Римљана. 12) Јагњећа или јарећа кожа која се употребљава за израду fine одеће зове се сафијан. 13) Цикорија је биљка. 14) Вељко Булајић је наш познати филмски редитељ. 15) Стењи су народни музичари.

У ја у школу идем...

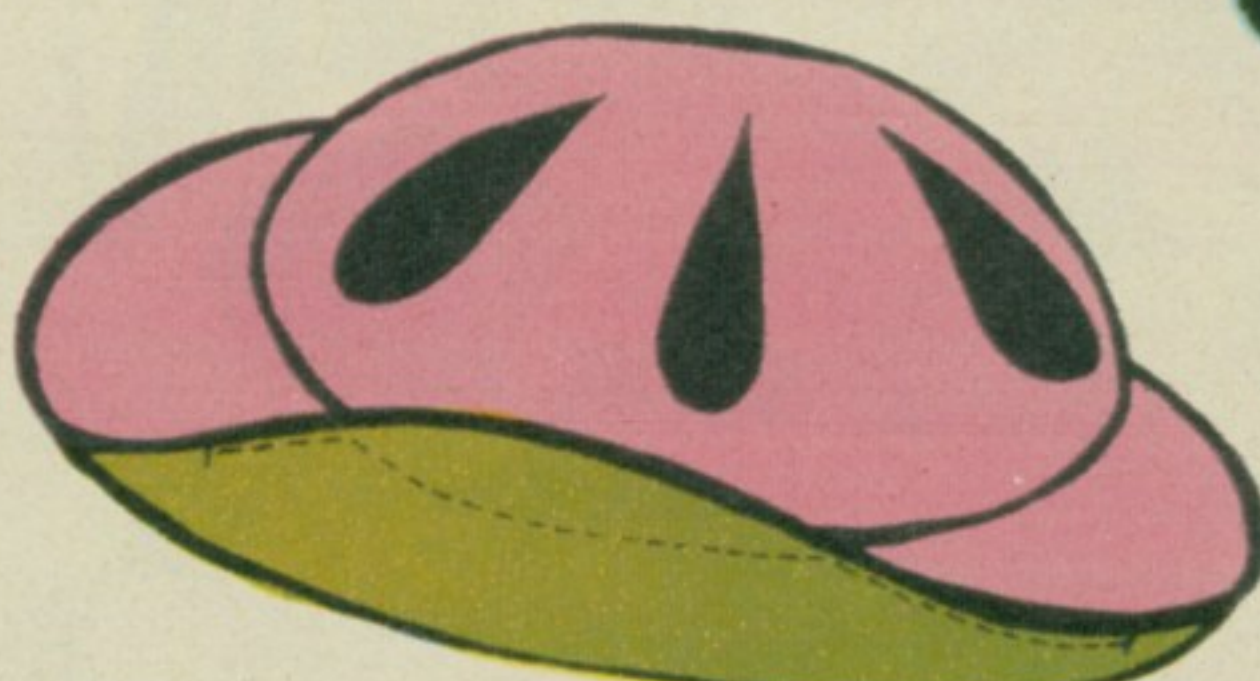
ОДЕЋА ЗА ШКОЛУ

ЈАКНА
ЗА
КИШУ СА
КАПУЛАЧОМ

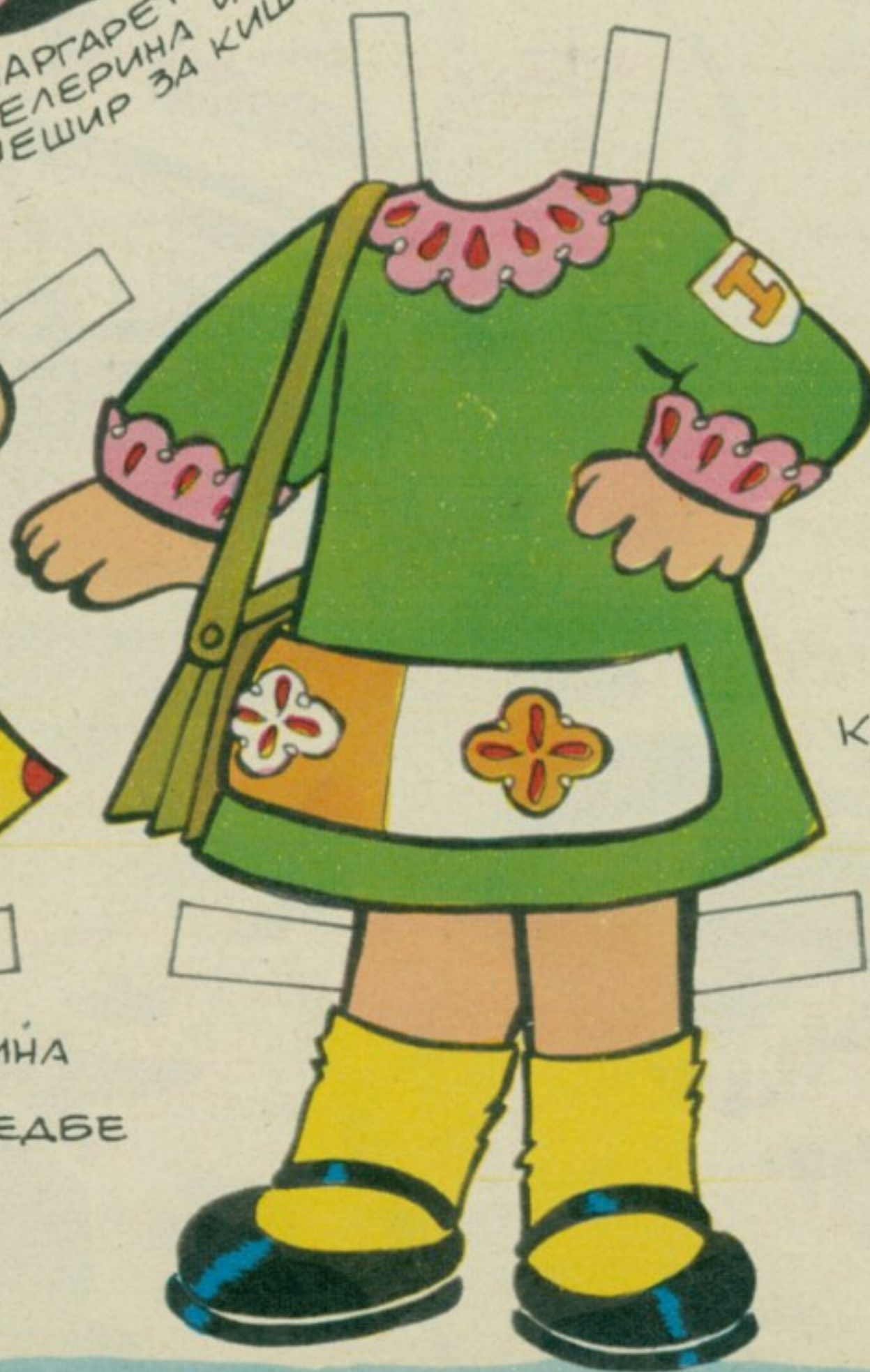
МАРГАРЕТИНА
ПЕЛЕРИНА И
ШЕШИР ЗА КИШУ

ПРОСЕЦИТЕ ПО
ЦРТИЦАМА

ХАЉИНА
ЗА
ПРИРЕДБЕ

КЕЏЕЉА ЗА
ШКОЛУ

СУЗЕ БО

ДА БИ СПАСАО ЖИВОТ СВОМ РОЂАКУ, ИНДИЈАНАЦ ЈЕ ОДАО НАЈВЕЋУ ТАЈНУ СВОГ НАРОДА. И ШПАНЦИ СУ КРЕНУЛИ У ПОТРАГУ ЗА ЗЛАТОМ...

У шпанској покрајини Галицији, тамо где стене као ножем одсечене урањају у стално узбуркани Атлантик, у центру приморског градића Понтеведра налази се прилично неугледна зграда. Изгледео натпис упозорава да је то музеј.

На први поглед, човек би помислио да у њему нема ничег осим можда сиромашне збирке новчића, прашњавих књига и зарђалог оружја. Али супротно свим очекивањима, кад залутали туриста уђе у прохладне и полумрачне собе музеја, занеми од изненађења угледавши јединствену збирку драгуља древних Инка.

Те драгоцености у музеју Понтеведра само су мали део блага које су Инке сакриле од Шпанаца. И да нас, после 400 година, нико није пронашао то баснословно богатство, иако неки трагови воде до закопаног блага.

Када је 1. септембра 1513. године шпански пустилов Васко Нуњес де Балбоа са шачицом људи напустио градић Номбре де Диос на обали Карипског мора није ни слутео да се налази на прагу невероватних открића која ће, због грамзивости белаца, ускоро донети пропаст једном народу, народу Инка. Можда се ништа не би догодило да се Нуњес није, после двадесет петодневног мукотрпног пробијања кроз дунглу, сусрео на обали Пацифика с индијанским поглавицом Тумаком обученим у одећу извезену златом и украшену бисерима. Похлепним Шпанцима пало је у очи богато поглавичино одело и почели су да се распитују за порекло злата.

Злато на метар

— Далеко на југу живи народ у великим градовима од камена. Његови трговци долазе галијама у моју земљу — објаснио је

Тумака порекло свог напита.

Овај одговор био је довољан да се у глави једног од чланова Балбоове пратње зачне идеја о освајању те непознате и несумњиво богате земље. Већ следеће године са неколицином истомишљеника, неписмени свињар из Трухиље Франсиско Пизаро по-

шао је на пут који ће му, додуше не одмах, донети славу и богатство о којима је годинама сањао.

Према казивању Индијанаца кроз чија је насеља пролазио, центар Куиска, главног града Инка, чинио је квартал храмова Куриканчо, сзиданих од глатко исклесаног камена и покривених трском. Зи-

дови највећег храма, посвећеног богу Сунцу, били су обложени златним плочама. На предњој, источној страни налазио се огроман лик Сунца, направљен од масивног злата. У унутрашњости, дуж зидова седело је на златним трновима 12 мумија владара Инка.

Крај храма бога Сунца налазило се, богато обло-

жено сребром, светиште богиње Месеца Квиле, у којем су лежале мумије царица. Осим та два храма било је још низ светихшта украшених златом и сребром посвећених богињи љубави, као и природним појавама: грмљавини, олуји, звездама.

У једном од дворишта храмова налазио се и „златни врт“ где се уместо по земљи газило по груменима злата. Било је и неколико сличних дворишта украшених сребром.

Безброј храмова, пуних драгоцености, било је расуто широм земље која се данас сматра најбогатијим налазиштем племенитих метала и драгог камења на свету! Па ипак, Инке ни-

Уверен да је на трагу Хуаскаровог блага, Чарлс се са Робертом Мендозом отиснуо моторним чамцем низ Амазон.

ДА СУНЦА

су били среброљупци. Злато су ценили зато што су веровали да су ти сјајни камички сузе њиховог врхунског божанства, Сунца.

Богатство Инка било је неизмерно: када се владару Хуајна Капаку 1508. године родио први син, именован је у његову част златни ланац дугачак 230 метара који је с великим напором носило 250 људи. Овај ланац и данас истраживачи узалуд траже.

После смрти Хуајна Капака 1526. године земља Инка је подељена његовим синовима на два дела: северни, којим је из престонице Квито требало да влада Атахуалпа и јужни, којим је из Куска требало да управља Хуаскар. Међутим, убрзо је међу браћом избио сукоб пошто су обојица полагали искључиво право на целу државу.

Послуживши се лукавством Атахуалпа је успео да зароби Хуаскара и да га погуби. Није имао много времена да ужива на окрвављеном трону јер је некако у то време у краљевство Инка стигао Фран

Атахуалпа је обећао да ће ову собу напунити златом до означене висине.

сиско Пизаро на челу своје чете. Било је то 1531. године.

Освајачи постају нестрпљиви

Пизаро је успео да зароби Атахуалпу и сада је могао да приступи остварењу свог циља: да натера Инке да му предају благо.

Сам Атахуалпа, коме су Инке и даље биле слепо одане јер су га сматрале божанством, ишао му је у томе на руку: предложио је да његов народ испуни благом једну велику одају (дугу 6,10 широку 5,20, а високу 1,80 метара). Била би то цена његове слободе.

И заиста, злато и драго камење ускоро су почели да пристижу у огромним количинама. Али похлепним Шпанцима се веома журило па су и сами кренули у унутрашњост земље да прикупљају благо. Уз пут су пљачкали храмове и убијали недужне Индијанце, па су Инке постали неповерљиви и склањајући се пред суровим белцима односили са собом и све драгоцености.

Нарочито су у скривању блага били ревносни свештеници који као да нису много марили за судбину братоубице Атахуалпе.

Шпанци су сада наилазили на огољене зидове храмова. Ту и тамо запленили би неке драгоцености али то је била само мрвица од оног што је Франсиско Пизаро желео. Шпанци коначно губе стрпљење и 29. августа 1533. године убијају Атахуалпу.

На све стране пожурили су гласници — тркачи да

пренесу тужну вест о Атахуалпиној смрти. Они су пресретали пошилке злата и драгоцености ношене за откуп владара и наређивали да се благо сакрије.

Шпанци су коначно сабрали вредност плена: злато у износу од 1,326.539 златних пезоса и 11.870,3 килограма сребра (како је унео у записник извесни Педро Санчо), што укупно вреди око 8,5 милијарди динара. Али то је била тек трећина блага што је Атахуалпа обећао, а само делић богатства које су Инке имале и сакриле... Кажу да је и сам Франсиско Пизаро у једном напуштеном складишту, путујући за Куско, случајно открио знатну количину скривених златних и сребрних предмета.

Благо у вештачком језеру

Главна благо, које је, по доста веродостојним историјским записима, око 20.000 радника и 10.000 лама евакуисало из Куска по наређењу Хуаскара када је 1528. године прозreo агресивне намере свог брата — нико до данас није открио. Наводно је однето у ненастањен крај земље и стављено у огромну јаму а затим покривено камењем. Свака шупљина сваки, спој између стења напуњен је „љанкијем“, мрким, цементу сличним материјалом који осушен постаје тврд као камен. Изнад тог краја направили су затим вештачко језеро, а изнад језера брдо...

Франсиско Пизаро је грозничаво трагао за благом, али Инке су умирале

на мукама не изустивши ни речи. Ништа није могао да сазна ни од свештеника...

И тако су пролазиле године. Тек 1750. године у крају Лампа, недалеко од Арекипе, откривен је део скривеног блага Инка. Место је одао један Индијанац да би спасао мучења свог рођака угљара. Ту су Шпанци пронашли драгоцености у вредности од 2,5 милиона златних пезоса, али су морали да одустану од даљег копања јер је ту процрла вода. Данас се на месту где је пронађен део Хуаскаровог блага налази језеро, а усред језера острво...

О скривеном благу законом у тврђави Сакахуаман изнад Куска још се говори. Извештаји неких других шпанских хроничара тврде да неоткривено благо Инка далеко надмашује све оно што је досад пронађено, па и количине злата које су красиле храмове и палате државе Инка. Говори се да оно лежи у језеру Титикака. Наводно, из овог блага на дну Титикаке могао би да се подигне огроман храм од чистог злата и сребра...

Почетком 1935. године амерички социолог Џорџ Бекер — Кресвил стигао је у Квито, где у списима на старом шпанском језику сазнаје за исповест Тупака Амара, поглавице племе на Кондорканкви и потомка Инке Хуаскара. Признање је дато после мучења у Куску, од 10. априла до 16. маја 1781. године.

У овом спису говори се, наиме, детаљно о скровишту у које је Хуаскар склонио благо 1528. године. Као место где је благо скривено означена је „Територија де Акре“ (код данашње треме Перуа, Бразила и Боливије). Тајна је преношена са колена на колена и више од 250 година нико није хтео да је ода Шпанцима све док инквизитори нису сломили Тупака Амару...

Ловци на људске главе

Опис места је био исцрпан али Џорџ Бекер — Кресвила трагање за благом није занимало. Зато је тек 1953. године, пребирајући по успоменама, испричао сину све што је знао... Рекао му је да је више шпанских експедиција кренуло ка подножју источ-

Чарлс Бекер-Кресвил

них Анда после исказа Тупака Амара. Оне су успеле да продру до ивице „Територије де Акре“ која је иначе насељена дивљим племенима ловаца на људске главе. У већини случајева само је ретким пошло за руком да се врате.

Дечак се, међутим, није уплашио. Већ 1958. године двадесетогодишњи Чарлс Бекер — Кресвил одлази у Лиму где изучава језике Индијанаца Кечуа и сакупља све доступне податке о „Територији де Акре“. Са пријатељем Индијанцем Робертом Мендозом, који је познавао неколико индијанских дијалеката са подручја Амазона, направио је план за вишенедељну експедицију у Источне Кордиљере.

Четири године касније, у септембру 1962. два друга одлазе у Бразил и 15. новембра крећу у моторном чамцу Амазоном, уверени да ће тако најлакше стићи до „Територије де Акре“...

Две године касније, новембра 1964. извесни Матео Борселос је крај Рио Пауинија пронашао остатке њиховог бивака. У близини је наишао и на људски костур и подерану кесу са свежњем листића исцепаних из бележнице. Били су то делови Чарлсовог дневника. О његовом пријатељу Роберту Мендози ни до данас се није ништа сазнало...

Последњи записани дан у дневнику настрадалог Чарлса — који је очигледно био уверен да је на правом трагу — био је, 26. децембра 1962. године:

„... На трагу смо Хуаскаровог блага... Сутра крећемо. Најкасније за два месеца све мора да се обави. Бразилска влада ће свакако желети добар део блага за себе. Не мари, и у најгорем случају, са десет одсто још ћемо бити богаташи...“

Да ли је Чарлс био убијен зато што је заиста знао где треба да тражи легендарно благо Инка и да ли му је Мендоза отео ту тајну? Одговора нема. Сигурно је само да се негде у овим непрегледним просторима крије огромно богатство прастанова Јужне Америке.

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Тражимо пријатеље

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Црвену звезду“. Од певача највише волим Здравка Чолића и Микија Јевремовића. Скупљам поштанске марке. Илија Марковић, Бановачка 23, Нова Пазова.

Желим да се дописујем са младима из наше земље. Стојан Постољски, Ученички дом, 92219 Пробитип.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из цијеле земље. Волим џез музику и бавим се спортом. Сакупљам сличице флоре и фауне. Сенад Кобиљак, Вука Караџића 48, 71000 Сарајево.

Имам 17 година и желим да се дописујем са младима из наше земље. Волим забавну музику, спорт и филмове. Навијам за ОФК „Београд“. Жељко Марковић, М. М. Луг, Авалска 3, 11050 Београд.

Имам 14 година. Желела бих да се дописујем са младима из наше земље. Волим забавну музику, спорт, природу. Навијам за ФК „Хайдук“ и за КК „Партизан“. Гордана Велић, Првих партизана 30, 58213 Каптел Гомница.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 13 година. Навијам за „Партизан“ и сакупљам значке. Халил Идризовић, Вука Караџића 11, 31300 Пријепоље.

Имам 15 година. Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима из читаве Југославије. Сакупљам значке а пишем и пјесме. Жељела бих да ми се јаве вршњаци из Зенице, Горажде, Београда и Дубровника. Тахира Фочо, I гимназија, 71000 Сарајево.

Желела бих да се дописујем са младима из Југославије. Мој хоби је цртање. Волим поп-музику Vera Vaci, 41 Duisburg 11, Marienstr. 14, Deutschland.

Имам 16 година и желим да се дописујем са младима широм наше земље. Сакупљам фотографије певача и глумаца. Милан Симић, Стража, 15307 Лешница.

Имам 14 година и жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Партизан“. Сакупљам фотографије певача и глумаца. Мирсада Чуровић, Радничка 19, 71400 Горажде.

Имам 19 година и желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Волим поп-музику. Stevan Vaci, 41 Duisburg 11, Marienstr. 14, Deutschland.

Желим да се дописујем са младима из наше земље. Имам 16 година. Навијам за „Партизан“. Стеван Тилингер, Мачванска 117, 24000 Суботица.

Имам 16 година и желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Навијам за „Партизан“. Од певача највише волим Здравка Чолића и Драгана Михајловића. Скупљам сличице фудбалера. Радован Станковић, М. Тита 124, 21200 Буковац.

Имам 14 година и желела бих да се дописујем са младима из наше земље. Од певача највише волим Зорана Лековића и Хашима Кучука Хокија. Навијам за „Црвену звезду“. Хоби ми је сакупљање разгледница. Бранка Тасић, Милуна Стојићковића 12, село Поповац, 18000 Ниш.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Имам 16 година. Мице Војкић, Обрешка 43, насеље Ботинец, 41000 Загреб.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Имам 14 година. Сакупљам разгледнице. Зорица Милекић, Николе Вујаџића 38, 14220 Лазаревац.

Имам 16 година и желео бих да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Волим забавну музику и спорт. „Навијам за „Хайдук“ и „Југопластику“. Љубомир Франк, Солињска 4, 58000 Сплит.

Хтио бих да се дописујем са дјечама и дјевојчицама широм земље. Стјепан Ковачић, Јамничка Велика 38, 47207 Писаровина.

Имам 12 година и желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из читаве Југославије. Сакупљам значке а пишем и пјесме. Жељела бих да ми се јаве вршњаци из Зенице, Горажде, Београда и Дубровника. Тахира Фочо, I гимназија, 71000 Сарајево.

Имам 18 година и желео бих да се дописујем са младима из целе земље. Волим забавну и народну музику. Душко Лазаревић, Ул. В. Букелића 86, 25244 Српски Милетић.

Имам 15 година и желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље и иностранства. Језици дописивања: српскохрватски, енглески и француски. Наташа Милановић, Браничевски сквер 1, 12000 Пожаревац.

Жељела бих да се дописујем са младима широм наше земље. Имам 16 година. Волим забавну музику. Смиља Пољан, Главнице 659, 58230 Сиб.

Желим да се дописујем са дјевојчицама и дјечама широм наше земље. Навијам за „Црвену звезду“ и сакупљам коверте и разгледнице. Гордана Вујаџић, Пупинова 31, 23266 Чента.

Желим да се дописујем са дјецом и младима из цијеле Југославије. Иванка Кланица, Ивана Мештровића 13, 36257 Дренови.

WALT DISNEY
VESELI SVET

ПРЕСЛИКАЧИ
за разоноду, учење
декорацију
али и

Шта је то ШИЉА угледао?

НАГРАДНУ ИГРУ

Децо! Почињено!

Препознајте скицирани лик, пронађите га на пресликачима ВЕСЕЛИ СВЕТ и пресликајте. Онда исеците како је то назначено, и тај исечак чувајте. Јер, игра тече...

Ако можда још нисте набавили пресликаче ВЕСЕЛИ СВЕТ, овде се налази поруџбеница. Попуните је и пошаљите на назначену адресу. Пресликаче ће вам донети чика поштар, коме ћете платити 25,00 динара.

До виђења до идућег петка — до нашег другог задатка.

НАРУѢБЕНИЦА:

Молим да ми доставите комплет пресликача по цени од 25.— дин. који ћу износ платити поужећем

Име и презиме _____

пошт. бр., место, адреса _____

Пишите на адресу:
„ECOMM“, 11000 Београд, Смиљанићева 36

ИНДИЈСКЕ УНИФОРМЕ

Армија Индијског Царства, огромне империје од преко 600 полунезависних држава и државица, била је састављена од добровољаца и професионалних војника. Војнички позив је у овим крајима био веома поштован и обично је представљао породичну традицију многих домова, како муслиманских тако и хинду. То је, такође, био и начин да се изиђе из безнадежног сиромаштва и да се дође до средстава и тиме олакша мукотрпна борба за живот у породицама са многим гладним устима. Била је то необична армија, састављена од припадника стотину раса и народа, разнолика и живописна као и униформе које су носили, али веома храбра.

Британска војска, а Британија је владала Индијом до 1947, била је у 19. веку најбоље одевена и опремљена армија на свету. Огромно богатство које се сливало из колонија омогућавало је да чак и обични војници добију изглед генерала. Први пук Мадраских коњаника (1), основан још 1787, носио је светлоплави „алкалак“ — кратку тунику са овалним изрезом на грудима и сребрним везом. Наредник Првог бомбајског пука лаке коњице (2) носио је тамнозелену „курту“ и широку ешарпу (камербенд) око појаса. Достојанствени гардиста гувер-

нера Мадраса (3) у црвеном „алкалаку“ са златним везом, и „рисалдар“ (поручник) четвртог пука Бенгалске коњице (4) имали су униформе које су спадале међу најлепше у Индијској армији („Рисалдар“ је највиши чин који је један Индус могао да достигне). „Дефадар“ (наредник) Централноиндијске коњице (5), који су махом сачињавали Сики из Малве, Бопала и Котаха, приказан је у походној униформи, као и „дафадар“ (6) Мадраске коњице. Пешадијски наредници, за разлику од коњичких, звали су се „хавилдар“.

САЈАМ КАПА И ТУРБАНА

Како је готово сваки пук у саставу Индијске армије имао своју униформу, шаренило је било велико. О томе нарочито сведоче турбани који су ношени на хиљаду начина.

За разлику од осталих јединица, Гурке су крајем прошлог века носиле једноставне плитке округле капице, са каишићем за придржавање који се постављао испод доње усне (7). Но, најчешћа комбинација коју су носили и припадници Армије, као што су на пример, Бенгалски коњаници (8) и Пенџабска коњица (9), је турбан („пугри“) омотан око купасте капе зване „кула“.

Лака пешадија регрутована у Бату (10), носила је нарочите, високе турбане, као овај „наик“ (каплар) из 1903. Позната „каки“ боја униформи настала је у првој половини прошлог века у Индији, када су униформе планинских извиђача, бојене соком дивљих плодова да добију „боју планинског блата“. Ову боју и данас користи велики број националних армија за своје походне униформе.

Почетком овог века, маскирне боје готово су потпуно истиснуле из употребе, осим у свечаним приликама, некадашње раскошне боје и везове. Новоосноване јединице, као што је Белудистанска коњица (11), које су деловале у пустињским просторима на границама Авганистана и Персије, задржале су раскошне турбане, али је боја униформе прилагођена бојама камене пустиши.

Армија Републике Индије, која у редовном стању и походима користи уобичајене маскирне боје униформи, у свечаним приликама облачи раскошне традиционалне униформе. Униформа једног припадника пукова Гурка (12) ратничког народа из Непала, који се по традицији укључују у Индијску армију, пример је савремене униформе којој локални колорит даје само славни „кукри“ (13), национално оружје којим Гурка може једним ударцем да одсече главу бивола. Гардиста председника Републике (14) у свечаним приликама замењује своје седиште у тенку за седло од леопардове коже, „пугри“ и „курту“ својих предака.

Д. А.

ХИТ СТРАНА

ДРАГАН АНТИЋ

Припремајући се за дужу турнеју по Совјетском Савезу, која ће почети половином септембра, популарни београдски певач Драган Антић мислио је и на своје поштоваоце. Управо је завр-

шио снимање новог сингла са композицијама „Дај ми цвет“ и „Волим те“ и, како каже, успех не би требало да изостане јер обе ове композиције наишле су летос на изванредан пријем код публике. Дугогодишња сарадња са композитором Кемалом Манџуком требало би да донесе Драгану Антићу поновну потврду његових певачких квалитета, који су љубитељима доброг певања још у пријатном сећању. У последње време овај млади певач није много снимао, а и на музичким смотрама био је редак гост, тако да је чак претила опасност да у поплави нових имена буде заборављен. После повратка из Совјетског Савеза крајем ове године, Драган ће покушати да поврати стару славу и примат у домаћој музици у којој још није стисан. Идеје постоје, изванредна сарадња са композитором Манџуком такође, а и жеља публике да што чешће слуша Драгана Антића.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ДАЈ МИ ЦВЕТ

Композитором: Кемал Манџука

Текст: Кемал Манџука

Изводе: Драган Антић и ансамбл „Лидери“

Далеко од људи
Имам један мали свет.
У тишини празне собе
моја младост пролази.
Желим додир нежних руку,
изгубљени мир,
Желим само мало нежности.
Све што тражим...
да у ноћи имам топли сан.
Ти, што пролазиш кроз живот,

донеси ми лепши дан,
причај ми о срећи некој
где си била ти
само немој лагати.

Дам ми, дај ми, дај ми
један цвет
дај ми, дај ми, дај ми
лепши свет.

Мало нежности учини живот
радосним
дај ми, пружи све што
можеш ти.

САША АЛЕКС

Млади певач из Александровца Саша Алекс добио је, после неколико запажених наступа на телевизији и Омладинском фестивалу у Суботици, и прва признања за своје певачке квалитете. Свакако најзначајније је то што му је Александар Кораћ, познати композитор и творац многих звезда домаће забавне музике, написао две композиције „Јутарњи снови“ и „Алена“ — које ће се на плочи Радио-телевизије Београд овог месеца појавити и у продаји. Иначе, ово је друга плоча талентованог Алекса, који је својим гласовним квалитетима одушевио познатог композитора тако да ускоро можемо очекивати и нове плоче тандема Кораћ-Алекс. Мада веома млад, Саша Алекс сигурно и професионално ради свој посао, али је и свестан да без добре рекламе те-

шко може да придобије публику, па по већ опробаним методама комерцијализма увелико штампа мајице и налепнице са својим ликом. Поменимо на крају и то да Саша строго води рачуна како о интерпретацији тако и о текстовима својих песама, трудећи се да од стручних комисија радио-станица не буде „проказан“ и забрањен за емитовање. Текст за композицију „Јутарњи снови“ написао му је Мило сав Мирковић, управник Југословенског драмског позоришта, а за „Алену“ опробани домаћи „текстописац“ Светислав Вуковић.

ЏОРџ ХАРИ- СОН

У овом броју завршавамо серију написа о томе шта раде чланови некад популарних Битлса. Писали смо већ о Џону, Рингу и Полу а данас ћемо покушати да вам испричамо како протиче Џорџов живот. После распада састава, Џорџ се са својом женом Пети Бојд настанио у Лос Анђелесу. Ту се прикључује пацифистима и ускоро постаје један од првих поборника за права човека, мир и једнакост. Био је велики противник рата у Вијетнаму и у циљу помоћи угроженима у Бангладешу организовао је спектакуларни Концерт за Бангладеш на којем су учествовала најпознатија имена светске попмузике. У јесен 1970. године својом првом самосталном плочом доживљава незапамћен успех. Од тада као да се претплатио на европске и америчке топ-листе популарности, тако да са сваком издатом плочом постиже велике tiraже. Тренутно се налази у малој кризи јер га је жена Пети напустила због гитаристе Ерика Клептона. Криза је вероватно проузро-

кована и сталним размишљањима да ли се поново окупили и наставити по старом. Јер, све чешће се могу чути приче да Битлси припремају за почетак следеће године јединствен рецитал који би се највероватније одржао на лондонском Вемблију. У успех једног оваквог наступа нико не сумња јер, без обзира на дугогодишњу раздвојеност, Битлси су одржавали везу. Данас, када Џорџ Харисон има 32 године, Џон Ленон 34, Ринго Стар 35 и Пол Мак Картни 35, када је за њима богато искуство они могу само као целина ако не да поврате стару славу, оно бар да на њу са успехом подсете. То је жеља све четворице и сада треба само сачекати дан, једног доброг менаџера као што је био Брајн Епстајн, који их је и лансирао, да у најскорије време Битлси буду на окупу. Колико ће се понсво одржати у групи свакако да највише зависи од њихових првих наступа и од тога како ће их данашња млада публика, која има нове идоле, примити.

ПРЕПОТОПКО

Фантастична прича

РЕЈ БРЕДБЕРИ

Било је око десет увече и њих двојица су полако шетали улицом и разговарали. Обојица су имали по тридесет пет година и деловали веома озбиљно.

— Зашто се тако рано враћаш кући? — питао је Смит.

— Зато — одговорио је Брејлинг.

— Чекај човече, не буди такав. Ово ти је први излазак после толико година, и идеш кући већ у десет.

— Мало сам нервозан, то је све.

— Кад боље размислим, ипак ми није јасно како си уопште успео да изиђеш. Већ десет година покушавам да те одвучем да попијемо нешто и испричамо се као у старим данима. И сада, када си најзад изишао, тражиш да се овако рано вратимо кући.

— У срећним тренуцима треба бити умерен, како би били још лепши — покушао је Брејлинг да се нашали.

— Реци ми, молим те — почео је Смит подсмешљиво — јеси ли ставио неки успављујући прахак жени у кафу?

— Не, тиме се никад не бих бавио. Ускоро ћеш видети шта сам смислио.

**Ах, Рио
де Жанеиро**

Стигли су до угла и завили у Брејлингову улицу.

— Нисам желео ово да ти кажем али ти стварно имаш много стрпљења са својом женом. Брак је за тебе прави пакао, зар не?

— Ја не мислим тако — мирно је одговорио Брејлинг.

— Кад се само сетим оног лета 1979. године, када си намеравао да идеш у Рио...

— Ех, Рио де Жанеиро! Никад га нисам видео, а толико сам маштао о том путу.

— Сећаш ли се само: хистеријсала је и претила да ће се убити ако се не венчаће пре твог поласка, а после ти није дала да мрднеш.

— Мораш је разумети, Смите, увек је била помало нервозна.

— Назови ти то како хоћеш, али оно није било лепо од ње. Ти је никад ниси волео, чак си јој то и рекао...

— Да, рекао сам јој то јасно и гласно.

— А ипак си се на крају оженио њом. Зашто?

Брејлинг је беспомоћно слегнуо раменима.

— Нисам желео да се због мене убије. Затим, био сам заузет једним озбиљним послом, па нисам много ни размишљао.

— Јаднице — уздахнуо је Смит, потапшавајући другу по рамену. — И тако живиш већ десет година: кућа — канцеларија и ништа више. Какав је то живот?

— Промениће се, Смите, промениће се. — Брејлинг се загоњетно смешкао. — Дошао је тренутак који сам толико чекао. Погледај!

Из џепа је извукао комад хартије и пружио га Смит.

— Карта за Рио де Жанеиро за следећи четвртак! — рекао је Смит, не верујући својим очима.

ЗАЉУБЉЕНА Ж

**Десет година није знао за
други пут осим оног што је во
дио од куће до канцеларије.
А толико је желео да путује.**

— Да. Најзад ће ми се остварити давнашњи сан.

— А жена?

Брејлинг се и даље смешкао. — Она за то неће ни знати. Враћу се после месец дана и за моје путовање знаћеш само ти.

— Благо теби. Кад бих и ја могао...

— Па ни у твој браку, како ми се чини, не цветају руже — приметио је Брејлинг.

— Не знам како да ти то објасним — уздахнуо је Смит. — Моја жена претерује. Кад си у браку већ десет година, онда ти помало смета кад жена сваки час хоће да се мазе и зивка те телефоном по неколико пута док си на послу.

Чак ми се чини да се стање погоршава. Некад се питам да ли је могуће да жена после толико година још тако лудо воли мужа и да ли је то нормално.

**Човек
на њозору**

Брејлинг се слатко смејао, а онда је изненада повукао Смита за руку.

— Ово је моја кућа — тихо је рекао. — Хоћеш ли да сазнаш

како сам вечерас успео да изађем?

— Хоћу, разуме се.

— Погледај горе.

Смит је подигао главу и на другом спрату старе куће угледао човека који је стајао крај прозора и посматрао их. Могао је имати око тридесет пет година, тужне сиве очи и танке брчиће.

— Али... то си ти! — повикао је Смит.

— Пст! — рекао је Брејлинг и махнуо човеку на прозору. Човек му је одговорио на поздрав и навукао завесу.

— Шта ово значи? — муцао је Смит, држећи се за главу.

— Сад ћеш видети.

Неколико тренутака касније капљица се отворила и на њој се појавио човек са прозора и пошао к њима.

— Здраво, Брејлинг — рекао је.

— Здраво, Брејлинг — одговорио је Брејлинг.

Били су потпуно исти. Смит се најједном сетио:

— То је твој брат близанац!

— Не, не — одмахнуо је руком Брејлинг. — Сагни се и стави уво на груди Брејлинга број два.

Смит је једно време оклевао, било му је непријатно, а онда је послушао друга.

Тик-тик-тик-тик-тик-тик...

— Је ли могуће? Ти тераш шегу са мном!

— Никад нисам био озбиљнији.

— Чекај, да послушам још једном — рекао је Смит, бришући зној са чела.

Тик-тик-тик-тик-тик-тик...

**У кућији,
у њозоруму**

Смит је буљио у Брејлинга број два, док му се овај смешкао. Онда је бојажљиво пружио руку и дотакао му образ.

— Зар није потпуно успео? — питао је Брејлинг.

— Невероватно! Чак су му и руке топле... Где си га набавио?

— Ево ти карта, на њој све пише.

Смиту су слова играла пред очима, али је ипак прочитао:

„Удвостручите себе или своје пријатеље. Људи од пластике, идентични са оригиналом. Гарантовано отпорни на све. Де лукс модели, од 8000 до 15000 долара. Сва обавештења у Компанији за израду лутака“.

— Нисам знао за ово. Откад ради ова компанија? — питао је Смит.

— Немам појма. Ја сам свог двојника добио пре месец дана и држим га у подруму, у кутији. Моја жена никад тамо не завирује, а само ја имам кључ од кутије. Вечерас ми се баш излазило, па сам послао њега да седи са мојом женом, а ја сам за то време скокнуо до тебе.

— Одлична идеја. Он чак има и мирис твоје воде после бријања.

— Потпуно смо исти, тако да жена није могла баш ништа да

примети. И следећег месеца ће он седети поред ње сваког дана, а за то време љу ја, после дугих десет година чекања, шетати по Рију и уживати у његовим плажама и карневалима. Кад се вратим, Брејлинг број два ће морати опет у своју кутију, до неке следеће згодне прилике.

Смит се замислио.

— Хоће ли он моћи да се креће по кући читав месец а да се ништа не примети?

— Него шта! Чак и шест месеци ако је потребно. Уопште се не разликује од човека: једе, спава, зноји се... све природно, да природније не може бити.

Брејлинг је потапшао лутку по рамену.

— Хоћеш ли бити пажљив према мојој жени, Брејлинг?

— Твоја жена је веома пријатна — рекла је лутка. — Чак мислим да ћу је завољети.

Смит је повукао за рукав свога друга, јер му је било непријатно да разговара о томе пред лутком.

— Хоћеш ли ми рећи где могу да набавим једног таквог?

— Што да не? Ево ти адресе.

Смит је сав срећан окретао картицу у руци.

— Теби је лакше — рекао му је Брејлинг док су се поздрављали. — У твом случају је у питању љубав, а у мом...

— Ох, да. Нети ме лудо воли — осмејнуо се Смит. — Али, знаш како је, добро ће ми доћи да се мало одморим од те љубави. Тако чиним и њој услугу: моћи ће мог двојника да гњави до миле воље.

му је дао Брејлинг. Тамо је стајало да клијент мора да се јави компанији, како би му узели мере и детаљан опис. Лутка ће бити готова за два месеца. „Није лоше“, помислио је Смит и звиждућући изашао из аутобуса.

Хладан зној

Што се тиче новца којим ће платити лутку, ту неће бити тешкоћа. На штедној књижици има 15000 долара. Узеће одатле 10.000 и Нети неће ни приметити. Вреди дати толики новац за овакву ствар.

Откључао је врата свог стана и одмах се упутио у спаваћу собу. Тамо је лежала Нети, лепа, црне косе и румених усана. Овако мирна, док спава, била је симпатична и мила. Осетио је чак жељу да је пољуби. Онда се тргао. „Ех, Нети, Нети“, помислио је. „Да си сад будна, обесила би ми се о врат и не би ми дала мира цело вече“.

Пошао је до ормара у којем је стајала књижица. Међутим, кад је проверио колико у њој још има новца, облио га је хладан зној.

— Недостаје десет хиљада долара! — завапио је. — Шта ли је Нети могла да уради с толиким парам? Сигурно је куповала оне глупе шешире и скупу шминку, ето шта је урадила. Шта ћу сад?

Ван себе од беса, стао је да буди жену.

— Нети! — викао је. — Нети, пробуди се!

Нети се није ни померила.

— Шта си урадила с мојим новцем, говори! — почео је да је дрмуса.

Нети је нешто неразумљиво промрмљала и промешкољила се. Светлост из предсобља осветљавала је њено лепо лице.

Тек тада му је пала на памет једна страшна мисао. У први мах је одбио да у то поверује, али нешто га је нагнало да наслони уво на груди своје жене.

— Нети! — повикао је очајнички.

Тик-тик-тик-тик-тик-тик...

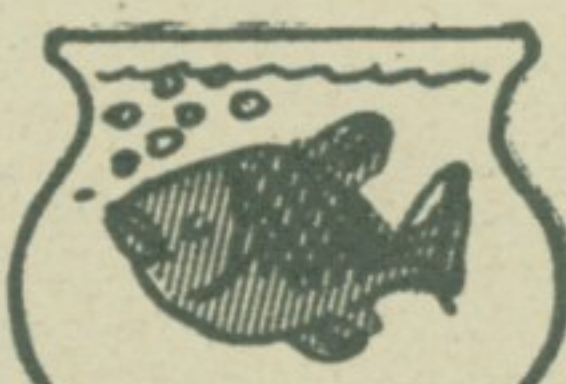
КЕНА

— Наврати понекад до моје куће док ја будем у Рију — подсетио га је на крају Брејлинг. — Мојој жени би било чудно што те одједном нема.

— Ништа не брини — насмејао се Смит. — И велико ти хвала!

Док се враћао кући аутобусом, Смит је прочитао картицу коју

Хумор без речи

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) зимски спорт, 4) печена ватростална глина, 7) спортски трофеј, 10) највећа артерија, 11) речни рибар, 12) прост број, 13) приморски ветар, 16) стара мера за тежину, 17) грана ратне вештине, 18) земљиште, 20) канадски премијер (Пјер), 21) мушко име одмила, 23) животињски зов, 25) лука на Црвеном мору, 26) ексер, 27) острво на Јадрану, 29) змијски цар, 30) вага, 31) катарка, 32) уметност (лат.), 34) бања у Белгији, 35) индонезанско острво, 37) узвик на кориди, 39) град у Јордану, 41) речно острво, 42) осећај пред јавни наступ, 44) име глумице Жирардо, 45) продавница у кругу војничке касарне, 46) песма узвишеног садржаја, 48) главни град једне афричке државе, 49) ловачки пас, 51) улазница, 52) наша река, 53) врста инсекта (мн.), 54) део кројачког прибора, 55) спрат.

УСПРАВНО:

1) часовник, 2) морске животиње, 3) језеро у Северној Америци, 4) тихи говор, 5) веровање у натприродно, 6) отац (македонски), 7) начинско-погодбени везник, 8) пребези из крајева под турском власти, који су упадали у турске крајеве и настављали борбу, 9) страно женско име, 14) главни град Гане, 15) позната Вердијева опера, 18) покрајина у Грчкој, 19) острво у Тихом океану, 21) једна од САД, 22) хемијска једињења (мн.), 24) позната загребачка творница обуће, 26) наш стонотенисер (Иштван), 28) део теразија, 29) мушки певачки глас, 33) оно што се плете или је исплетено, 36) позната фабрика спортске опреме, 37) чила, ведрa, 38) назив племенског потглавице у неким исламским земљама, 42) бивши фудбалски репрезентативац (Силвестер), 43) једна електрода, 46) чуло вида, 47) врста папагаја (мн.), 49) брдо, узвишење, 50) оружани сукоб.

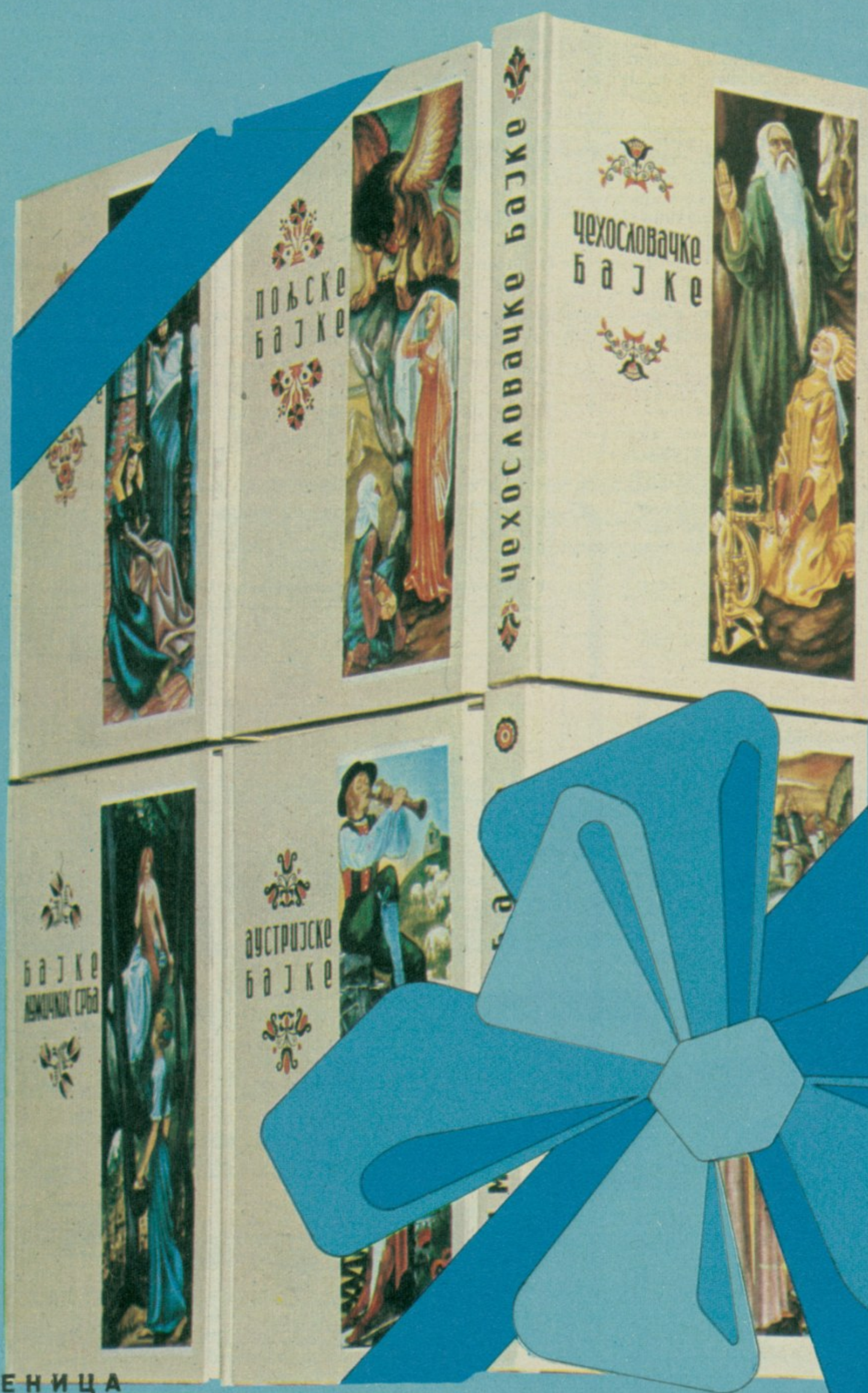
1	2	3		4		5		6		7	8	9
10								11				
12				13	14		15			16		
			17									
18		19		20						21		22
23			24		25				26			
		27		28				29				
30							31					
		32				33		34				
35	36				37		38		39		40	
41				42				43		44		
			45									
46		47		48						49		50
51								52				
53				54						55		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) звоно, 2) трајект 13) армада, 15) продор, 16) шт, 17) друм, 19) арома, т, м, 21) атар, к, 23) О. К., 24) Ирак, о, 27) оо, 29) ива, 30) Тарас, 32) испити, 34) нос, 35) листина, р, 38) Ис, 39) постоље, 40) ту, к, 41) Мантова, 42) лед, 43) балчак, 44) клима, 46) трк, 47) ех, м, 49) Икар, 50) ез, з, 52) икра, а, с, 55) кинин, 58) талк, 60) рт, 61) снимак, 63) Карпов, 65) Татарин, 66) стадо.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишлеме Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

најлепши поклон најмлађима

НОВО

ОСМО КОЛО БАЈКИ

**први пут
на нашем
језику**

Шест књига осмог кола бајки:

1. МАЂАРСКЕ БАЈКЕ
2. БАЈКЕ ЛУЖИЧКИХ СРБА
3. ЧЕХОСЛОВАЧКЕ БАЈКЕ
4. АУСТРИЈСКЕ БАЈКЕ
5. ПОЉСКЕ БАЈКЕ
6. РУМУНСКЕ БАЈКЕ

Овим колом најлепших бајки објављених први пут на нашем језику пружићете нова сазнања најмлађима.
Цена целом колу бајки износи 180 динара.
Књиге можете купити за готово и на отплату у шест месечних рата по 30 динара.
При куповини за готово дајемо 5% попушта (каса скonto)
Књиге су повезане у пуно платно са илустрацијама на корици, штампане су кирилицом.

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем Осмо коло Бајки.

1. ЗА ГОТОВО по цени од 171,00 динара. Платићу поштару кад ми донесе књиге.
2. НА ОТПЛАТУ по цени од 180,00 динара у шест месечних рата по 30,00 динара. Прву рату од 10,00 динара платићу поштару кад ми донесе књиге.

(Купац)

(Пошт. број, место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 БЕОГРАД, Шафарикова 11.

ПОШТАНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

ПРИЧА О ПОШТАНСКОЈ МАРКИ

Молим те да ми одговорим у којој земљи и када се први пут појавила поштанска марка.

Горана Глуић,
Сплит

Прва поштанска марка употребљена је у Енглеској 1854. године. Поштарина се до тада наплаћивала у готову од примаоца писма.

Енглеz Роналд Хил приметио је једног дана да његова сиромашна сусетка узима писмо, које јој је стигло од сина из Америке, привија га на груди, држи тако неколико тренутака и сузних очију враћа поштару. Заинтересован, Хил је позвао писмоношу и питао зашто му је жена вратила писмо. Овај је одговорио да је жена исувише си-

може набавити и како. Унапред захваљујем.

Срећко Мартоћ,
ученик из Лешка

Пеге често настају под дејством сунчевих зрака, нарочито ултравиолетних и зато је углавном јављају у пролеће и лето, зими их нема.

Али, постоје и други фактори који условљавају појаву пеге: оне могу бити наследне, могу се јавити код људи који су на радном месту изложени дејству разних хемијских материја. Да би се пеге успешно лечиле, потребно је утврдити узрок њиховог настанка. Сунчеве пеге тешко се отклањају, али могуће је донекле се заштити од њих; потребно је постепено тело излагати сунцу или заштити лице, где се пеге најчешће јављају, широким сланиматим шеширима у сунцобранима.

За лечење пеге могу се користити масти и кремови који у себи садрже живу, али са њима треба бити обзирив јер су многе особе осетљиве на живу. Зато је најбоље отићи кожном лекару (дерматонерологу) и са њим се посаветовати.

ДОКТОР

У ОБЛИКУ СРЦА

Недавно сам у вашем листу у рубрици „Веровали или не“ прочитао о телету које је на челу имало шару у

облику срца. Пре неколико дана у мог деде се отелило исто такво теле. Молим те да ово објавиш у Малој пошти.

Бранко Перишић,
Текериш

ПЕГЕ

Занима ме од чега настају пеге и да ли постоји маст или течност за њихово отклањање. Ако постоји, где се

ЈА, САЊАР НЕБА...

У броју 1228 прочитала сам твој позив упућен читаоцима да одговоре ко је написао стихове „Ја, сањар неба, друг далеких звезда...“

Ови стихови су одломак сонета који је у младости написао стриц моје баке, професор математике Ђорђе Глумац. Веома је волео поезију, писао је песме и приче за децу. Умро је 1939. године и наведени стихови исписани су на његовом споменику.

Татјана Јовановић,
ученица,
Маршала Тита 16, Земун

ЋО-ЋО-САН ЈЕ ПОСТОЈАЛА

Да ли је главна личност Пучинијеве опере „Мадам Бетерфлај“ измишљена личност или је неко послужио као узор за овај трагични лик?

Ерика Новак,
Загреб

Мадам Сато, личност која је послужила као узор за Ћо Ћо Сан, јунакињу популарне опере „Мадам Бетерфлај“, умрла је 1934. године као деведесетогодишња старица.

У младости ова Јапанка је доживела љубав са америчким поморским официром који ју је оставио чим је добила дете. Сазнавши за

ову тужну причу извесни Џон Лон написао је новелу коју је у сарадњи са драматургом и глумцем Дејвидом Волосином прерадио у драму. Са великим успехом драма је приказана у Америци и Европи. Једној представи у Лондону присуствовао је и славни италијански композитор Ђакомо Пучини кога је трагична судбина младе Јапанке Ћо Ћо Сан инспирисала и он је одмах од аутора затражио одобрење да компонује оперу. На првом извођењу 17. II 1904. године у Миланској скали публика је извиждала „Мадам Бетерфлај“ али Пучини се није обесхрабрио: предано је радио још четири месеца и нова верзија „Госпођице лептира“ доживела је тријумф. Данас се ова опера налази на репертоару свих оперских кућа света.

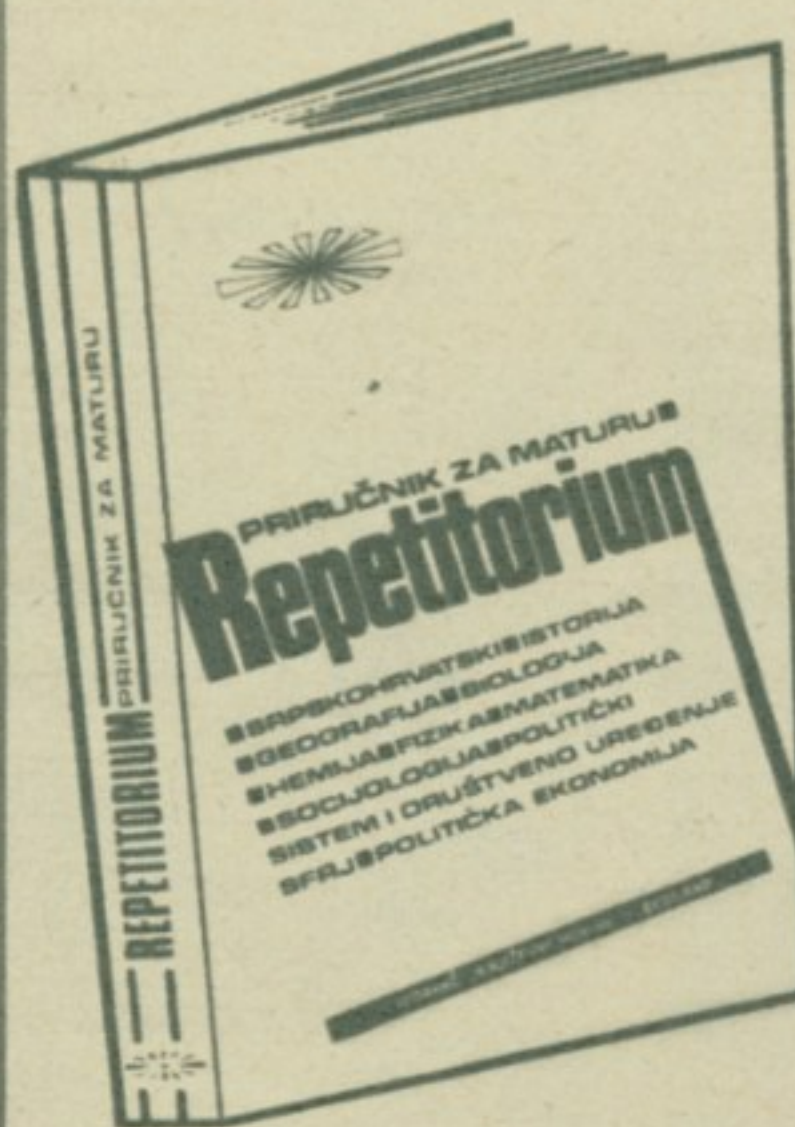
НАЈВЕЋА КЊИГА НА СВЕТУ

Интересује ме како се зове највећа књига на свету и где се налази. Волео бих да знам и колико је велика.

Слађан Маренов,
Падеж

Највећа књига на свету чува се у једном њујоршком музеју. Висока је три а дебела један метар. За окретање страница постоји нарочита електрична апаратура. У Бечу се у једној библиотеци чува Анатомски атлас који је штампан од 1823 — 1830. године. Књига је висока 190 см а дебела 90 см. Овај атлас се сматра највећом књигом у Европи.

УЧЕНИЦИ – СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда. Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре. Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

